

# INSTITUTT FOR OFFENTLIG RETT

Årsberetning 2004



## Innhold

DEL I OM INSTITUTTET .....	1
Instituttets ledelse .....	1
Instituttrådet .....	2
Representasjon i fakultets- og universitetsorganer .....	3
Instituttets økonomi .....	4
Hjemmesidene .....	5
Instituttets ansatte i 2004 .....	5
Forskningsstrategi .....	8
Forskningsvirksomheten .....	9
Eksternt finansierte prosjekter .....	11
Publisering .....	12
Særlig om Instituttets skriftserie .....	12
I 2004 har følgende hefter kommet ut:.....	13
Internasjonalisering .....	14
Marie Curie Chair .....	15
Seminarer m.v. ....	16
”Instituttlunsjer” .....	16
Avdelings- eller faggruppeseminarer .....	17
Særavhandlinger .....	25
DEL II DE VITENSKAPELIGE MEDARBEIDERNE OG DERES VIRKSOMHET I 2004 .....	27
DEL III VEDLEGG	
Vedlegg 1 Reglement for Institutt for offentlig rett.....	117
Vedlegg 2 Biblioteksrapport for 2004.....	121
Vedlegg 3 Økonomisk oversikt for 2004.....	123

## **Del I**

### **OM INSTITUTTET**

Institutt for offentlig rett er det største av instituttene ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo. Instituttet skal drive forskning på det offentligrettslige område, samt bidra til undervisning og formidling på dette fagområdet.

Nærmere opplysninger om Instituttet og dets virksomhet finnes også på <http://www.jus.uio.no/ior/>

Instituttet har aktive avdelinger og/eller fagmiljøer i bl.a. konstitusjonell rett, forvaltningsrett, strafferett og prosessrett, allmenn rettsteori, arbeidsrett, kvinnerett, miljørett, rettshistorie, skatterett og sosialrett.

Instituttet har vært samlet i Universitetets vestbygning (Domus Bibliotheca), Karl Johans gate 47. Men lokalene der har blitt for trange, og våren 2004 takket Instituttet ja til Fakultetets tilbud om supplerende lokaler i Domus Nova (den gamle helserådsbygningen), som ville bli ledige etter at den nyrestaurerte Urbygningen (Domus Academica) var klar til innflytting ved årsskiftet 2004-2005.

Etter at instituttrådet enstemmig hadde gitt sin anbefaling og saken hadde vært drøftet med fagorganisasjonene, traff Instituttet de nødvendige vedtak om hvilket fagmiljø som skulle flytte og om tilretteleggelsen av de nye lokalene.

#### *Instituttets ledelse*

2004 var det første året under den nye styringsordning med enhetlig ledelse og uten kollegiale organer med beslutningsmyndighet på instituttnivå.

Instituttet styres etter Reglement for Institutt for offentlig rett, som ble godkjent av Det juridiske fakultet 15. desember 2003 (se *vedlegg 1*).

Instituttleder har vært professor Eivind Smith, som ble valgt til dette vervet i desember 2003. Førsteamanuensis Kirsten Sandberg ble samtidig valgt som instituttlederens stedfortreder.

Professor Henning Jakhelln har vært redaktør for Instituttets skriftserie.

Kontorsjef Ulla Ruud har ivaretatt ledelsen av instituttets administrative og forvaltningsmessige arbeid i samråd med og i henhold til delegasjon fra instituttlederen.

### *Instituttrådet*

Instituttrådet har rådgivende oppgaver i forhold til bl.a. budsjett og regnskap og andre spørsmål av prinsipiell karakter eller av stor betydning ellers. I 2004 har rådet hatt følgende

#### *medlemmer:*

Leder: professor Eivind Smith,

Nestleder: førsteamanuensis Kirsten Sandberg

Representanter for det faste vitenskapelige personale:

førsteamanuensis Ole Kristian Fauchald

professor Anne Hellum

professor Dag Michalsen

Representanter for vitenskapelig ansatte i midlertidig stilling:

stipendiat Sunniva Bragdø

stipendiat Torunn Salomonsen

Representanter for det administrative personale:

avd. ingeniør Bård Tuseth (til 15.2.2004)

overingeniør Kari B. Oppi (fra 15.2.2004)

konsulent Else Aas

Representanter for studentene:

2 representanter fra Juridisk studentutvalg

*Vararepresentanter:*

For det faste vitenskapelige personale:

professor Ulf Stridbeck

professor Erik Boe

professor Asbjørn Kjørstad

For vitenskapelig ansatte i midlertidig stilling:

professorstipendiat Anne Robberstad

stipendiat Elisabeth Gording Stang

For det administrative personale:

førstekonsulent Lisa Sterud

konsulent Solveig Strand

konsulent Karin Thulin

*Representasjon i fakultets- og universitetsorganer*

Flere av Instituttets medarbeidere har i 2004 hatt verv på fakultetsnivå:

Dekan: professor Jon T. Johnsen

Forskningsutvalget: professor Erik Boe  
stipendiat Benedikte M. Høgberg  
professor Inger Johanne Sand

Avdelingsansvarlig for 2. avd.: førsteamanuensis Ole Kristian Fauchald

Avdelingsansvarlig for 4. avd.: professor Frederik Zimmer

I denne egenskap er Fauchald og Zimmer også medlem av Programutvalget for master i rettsvitenskap (PMR).

Likestillingsutvalget: Professor Dag Michalsen (vara)  
Førsteamanuensis Kirsten Sandberg (vara)

*Instituttets økonomi*

Instituttet har tre hovedinntektskilder:

- 1) driftsmidler bevilget over Universitetets ordinære budsjett,
- 2) tilskudd fra Anders Jahres fond til vitenskapens fremme, og
- 3) overhead fra eksternt finansierte prosjekter, med sikte på å kompensere for merutgifter knyttet til slike prosjekter.

Instituttet ble i 2004 tildelt kr. 957 000 i driftsmidler fra Universitetet og kr. 120.000 fra Jahre-fondet. Overheadinntektene var kr. 700.000 (se nærmere nedenfor om eksterne prosjekter).

Den største enkeltpost på utgiftssiden gjelder fortsatt forskningsbiblioteket, som Instituttet anser det viktig å utbygge og vedlikeholde (kr. 820.000), se nærmere den oversikt fra biblioteket som følger som *vedlegg 2*.

Utgiftene til datautstyr var ca. kr. 250.000, til kopiering og kontorrekvisita ble det brukt ca. kr. 200.000.

Kr. 10.000 ble stilt til disposisjon for hver medarbeider i fast vitenskapelig stilling for bruk til forskningsrelevante utgifter (faglitteratur, deltagelse på kongresser, faglige reiser m.v.) i samsvar med de retningslinjene som er fastsatt for dette. De administrativt ansatte kunne bruke inntil kr. 5.000 til faglig relaterte formål. De samlede utgifter på disse postene var kr. 280.000.

Særskilt til faglige/vitenskapelige reiser og til gjesteforelesere ble det dessuten brukt ca. kr. 130.000, mens Instituttet støttet seminarer og andre faglige arrangementer med relevans for instituttets arbeidsområde med vel kr. 80.000.

Nærmere opplysninger om instituttets økonomi i 2004 fremgår av oversikten i *vedlegg 3*.

### *Hjemmesidene*

Internett har blitt stadig viktigere som hjelpemiddel til å spre informasjon om Instituttet og dets virksomhet. I samsvar med dette ble det i 2004 nedlagt et stort arbeid med å utvikle instituttets hjemmesider med fullstendige versjoner på både norsk og engelsk.

Arbeidet må fortsette i 2005. Det er også viktig å etableres forbedrete rutiner for å sikre at de opplysningene som til enhver tid ligger ute om Instituttet og om den enkelte medarbeider, blir oppdatert uten for store forsinkelser.

### *Instituttets ansatte i 2004*

Den vitenskapelige staben besto av 17 professorer og 1 gjesteprofessor (ansatt for to år i en EU-finansiert Marie Curie Chair), 3 førsteamanuenser, 1 professorstipendiat, 3 postdoktorer, 16 stipendiater, 3 professor II, 1 førsteamanuensis II, og 16 vitenskapelige assistenter. I tillegg kommer 8 ansatte i administrative stillinger, 2 resepsjonsvakter og 3 bibliotekarer. – Se også i [http://www.jus.uio.no/ior/ansatte\\_ior.html](http://www.jus.uio.no/ior/ansatte_ior.html)

Siden flere av de ansatte arbeider i deltidsstillinger, er antallet årsverk noe lavere. Tabellen angir antall årsverk fordelt på stillingskategori og finansieringskilde:

Stillingskategori	Basis	NFR -prosjekter	Andre prosjekter	Totale årsverk
Vitenskapelige	21,30	-	1,00	22,30
Post-Doc	2,80	-	-	2,80
Prof II	0,40	-	-	0,40
Stipendiater	9,30	3,00	-	12,30
Adm/Tekn	5,00	-	1,00	6,00
Vit.Ass	4,00	1,25	0,50	5,75
Lesesalsinspektør	1,00	-	-	1,00
<b>Sum årsverk</b>	<b>43,80</b>	<b>4,25</b>	<b>2,50</b>	<b>50,55</b>

(Tallene er hentet fra DBH som er basert på tall fra Universitetets lønssystem, LT pr. 01.10.04)

*Professorer:*

Boe, Erik (f. 43)  
 Bugge, Hans Christian (f. 42)  
 Eng, Svein (f. 55)  
 Hellum, Anne (f. 52)  
 Eskeland, Ståle (f. 43)  
 Fleischer, Carl August (f. 36)  
 Hov, Jo (f. 41)  
 Jakhelln, Henning (f. 39)  
 Johnsen, Jon T. (f. 42)  
 Kjørnstad, Asbjørn (f. 43)  
 Michalsen, Dag, (f. 57)  
 Sand, Inger Johanne (f. 52)  
 Smith, Eivind (f. 49)  
 Stridbeck, Ulf (f. 49)  
 Syse, Aslak (f. 46)  
 Ulfstein, Geir (f. 51) (perm. 1.1.04 – 31.12.07)  
 Zimmer, Frederik (f. 44)

Nicolas de Sadeleer (Marie Curie-professor)

*Professor II/ førsteamanuensis II :*

Gjems-Onstad, Ole (f. 50)  
 Ketscher, Kirsten (f. 47)  
 Ali, Shaheen Sadar (f. 55)  
 Myhre, Tor-Geir (f. 52)

*Emeriti (som fortsatt er aktive i miljøet):*

Bratholm, Anders, professor (f. 20)

*Førsteamanuenser:*

Fauchald, Ole Christian (f. 65)  
 Sandberg, Kirsten (f. 54)  
 Uggerud, Ken (f. 62) (fra 1.10.)



*Professorstipendiat/postdoktor*

Andorsen, Kjell. V (f. 53)  
 Bailliet, Cecilia (f. 69)  
 Robberstad, Anne (f. 51)  
 Taube, Caroline (f. 68)

*Stipendiater:*

Alvik, Ivar (f. 74)  
 Aulstad, Johan Greger (f. 69)  
 Aune, Helga (f. 69)  
 Berg, Trude (f. 71)  
 Bragdø, Sunniva (f. 72)  
 Eriksen, Christoffer C. (f. 74)  
 Hauge, Harald (f. 71)  
 Høgberg, Benedikte Moltumyr (f. 72)  
 Ikdahl, Ingunn (f. 76)  
 Nyland, Nicolai (f. 69)  
 Salomonsen, Torunn (f. 71)  
 Stang, Elisabeth G. (f. 66)  
 Stigen, Jo (f. 64)  
 Torgersen, Runar (f. 73)  
 Uggerud, Ken (f. 62) (til 30.9.)  
 Voigt, Christina (f. 71)

*Vitenskapelige assistenter:*

Alsvik, Børge (15.2.04-15.1.05)  
 Alvik, Ingun (15.9.03-14.9.04)  
 Berg, Lars Magnus (1.11.03-31.10.04)  
 Brandt, Kristian (1.9.03-31.8.04)  
 Brøndmo, Mikal Aunet (15.2.04-15.2.05)  
 Chanana, Mita (11.1.04-11.1.05)  
 Ensrud, Per Egil (1.12.02-30.4.04)  
 Ertzeid, Aina Mee (15.2.03-4.2.04)  
 Fornes, Ingun (15.2.04-15.2.05)

Gamst, Trine (15.2.03-31.3.04)  
Gillesen, Janne Margrethe (15.2.04-15.2.05)  
Holmøyvik, Eirik (1.9.03-31.8.04)  
Hustad, Knut-Fredrik (15.9.04-15.9.05)  
Isaksen, Kyrre N. (15.9.04-15.9.05)  
Iversen, Mats J. Stenmark (1.1.04-1.1.05)  
Kittilsen, Heidi Quamme (15.2.03-14.2.04)  
Magnussen, Lola (15.9.04-15.9.05)  
Modell, Hege (1.3.04-1.3.05)  
Olimstad, Øyvind (15.2.04-15.8.05)

*Ansatte i administrativ stilling:*

Frantzen, Kjetil K. (f. 78), avdelingsingeniør (fra 15.2.04)  
Mahler, Tobias (f. 73) (til 1.2.04)  
Oppi, Kari Brenna (f. 46), overingeniør  
Ruud, Ulla (f. 46), kontorsjef  
Pettersen, Lone Ramdahl (f. 79) (fra 1.2.04)  
Sterud, Lisa (f. 36), førstekonsulent  
Strand, Solveig (f. 43), konsulent  
Thulin, Karin (f. 47), konsulent  
Tuseth, Bård (f. 75), avdelingsingeniør (til 15.2.04)  
Aas, Else (f. 45), konsulent

*Biblioteksmedarbeidere særlig tilknyttet IOR*

Danbolt, Karen, web-bibliotekar  
Iversby, Randi Halveg, hovedbibliotekar  
Heilemann, Beate, bibliotekar

*Forskningsstrategi*

Høsten 2004 innledet Instituttet for første gang arbeidet med et eget strategidokument for sin samlede virksomhet. Emnet ble belyst bl.a. under seminarer for de fagansvarlige og for hele staben (se nærmere nedenfor).

Ettersom instituttene ved Det juridiske fakultet i første rekke er enheter for forskning, er det altså tale om en *forskningsstrategi* (som også omfatter administrasjon og annen virksomhet forstått som støttefunksjoner for primærvirksomheten). Hoveddokumentet var tenkt å bli relativt kortfattet og skal suppleres med planer for det enkelte forskningsprosjekt, fagområde m.v.

Samtidig er både Universitetet i Oslo sentralt og Det juridiske fakultet midt oppe i arbeidet med nye strategiplaner. Iallfall deler av dette arbeidet vil kunne ha direkte konsekvenser for Instituttet – i form av rammer m.v. som instituttets egen strategi må situeres i forhold til. Arbeidet med en spesifikke strategi for instituttet må derfor føres videre i 2005.

Blant de hovedtrekk som avtegnet seg under det forberedende arbeidet var behovet for å vektlegge basisfagene i den offentligrettslige rett (konstitusjonell rett, forvaltningsrett, folkerett, strafferett og sivil- og straffeprosess). Det er også viktig å opprettholde og styrke forskningen i fag som allmenn rettsteori og rettshistorie, der Institutt for offentlig rett har et særlig ansvar.

Innenfor de rammer som følger av dette vil Instituttet fortsatt ta et (med)ansvar for forskning i fag som arbeidsrett, kvinnerett, miljørett, skatterett og velferds-/ sosialrett. Slike fag er svært viktige både som bidrag til den samlede innsats i norsk og komparativ offentlig rett, der vi har et tungt nasjonalt ansvar, og i lys av den store samfunnsmessige betydning som forskning på slike områder i dag har.

For å kunne videreutvikle de offentligrettslige fag er det nødvendig å være på høyde med den internasjonale rettsutviklingen i tilknytning til EØS, EU, FN, WTO osv. Utviklingen påvirker norsk rett på en rekke områder og må altså trekkes inn i forskningen i det enkelte fag – selvsagt under hensyn til forholdene på vedkommende område.

Instituttets ansatte deltar i undervisning, etterutdanning og administrasjon. Flere av instituttets ansatte er aktive i samfunnsdebatten om rettslige og tilgrensende spørsmål, og/eller deltar i internasjonalt samarbeid m.v.

Instituttets hovedformål er imidlertid å legge til rette for rettsvitenskapelig forskning. Staben driver omfattende forskning i de offentligrettslige fag som Instituttet har et særlig ansvar for. I tillegg til større vitenskapelige arbeider er det publisert et betydelig antall fagartikler. Det publiseres i både inn- og utland.

Virksomheten i de enkelte fag er omfattende og vi nøyer oss her med noen eksempler på forskningsvirksomheten i 2004 (se også nedenfor om pågående doktorgradsprosjekter og om eksternt finansierte prosjekter):

- I *statsforfatningsrett* er det publisert om bl.a. konstitusjonell tenkning, konstitusjonelt demokrati og lokale folkeavstemninger. En doktoravhandling om retroaktiv lovgivning og berettigede forventninger er under arbeid.
- I *alminnelig forvaltningsrett* har vi bl.a. fått en ny utgave av læreboken i forvaltningsrett og en doktoravhandling om rettsspørsmål angående såkalte utbyggingsavtaler. En komparativrettslig doktoravhandling om kontrollen med forvaltningen nærmer seg slutfasen.
- I *folkerett* og tilgrensende felt arbeides det bl.a. med internasjonal handelsrett, internasjonal strafferett og asyl- og flyktningsrett.
- I *sivilprosess* er en avhandling om rettskraft under avslutning.
- I *arbeidsrett* har vi bl.a. fått en samlet fremstilling av arbeidsretten. Under arbeid er bl.a. en omfattende kommentarutgave av den nye arbeidslivsloven samt en doktoravhandling om fleksibilitet i arbeidslivet.
- I *kvinnerett* står bl.a. utviklingsrett og kvinners menneskerettigheter sentralt.
- I *miljørett* har vi fått en samlet oversikt over norsk miljørett, og det arbeides med bl.a. biologisk mangfold, håndtering av risiko og føre vår-prinsippet, Kyotoprotokollen og staters folkerettslige plikt til miljøvern.
- I *rettshistorie* har arbeidet med rettslige sider av den norsk-svenske unionen og oppløsningen av den stått sentralt.
- I *skatterett* er en ny lærebok og en doktoravhandling om tidsfestingsprosjekt, forholdet mellom skatt og regnskap o.l. under arbeid.

- I *velferdsrett* drives det omfattende forskning om bl.a. rett til trygdeytelser, helsetjenester m.v., om tvang i det psykiske helsevern og om barnereett.

Følgende stipendiater/forskere har vært i gang med doktorgradsprosjekter:

Alvik, Ivar (internasjonal rett)  
 Aune, Helga K. (arbeidsrettslig fleksibilitet)  
 Berg, Trude (utveksling av opplysninger om "hvitvasking")  
 Bragdø, Sunniva C. (komparativ forvaltningsrett)  
 Eriksen, Christoffer C. (forvaltningsrett/EU-rett)  
 Hauge, Harald (skatterett)  
 Høgberg, Benedicte M. (statsforfatningsrett)  
 Ikdahl, Ingunn (kvinnerett)  
 Nyland, Nicolai (miljørett)  
 Salomonsen, Torunn (internasjonal strafferett)  
 Stang, Elisabeth Gording (barnevernrett)  
 Stigen, Jo (internasjonal strafferett)  
 Torgersen, Runar (strafferett)  
 Uggerud, Ken (internasjonale menneskerettigheter/samerett)  
 Voigt, Christina (internasjonal miljørett)

Doktoravhandlinger som ble godkjent eller levert til bedømmelse i 2004:

Berg, Bjørn O.: Forvaltningssanksjoner (disputerte 7. mai 2004)  
 Blandhol, Sverre: Nordisk rettspragmatisme - Savigny, Ørsted og Schweigaard om vitenskap og metode (disputerte 2. april 2004)  
 Aulstad, Johan Greger: Forvaltningens adgang til å motta ytelser fra private rettssubjekter ved offentlig myndighetsutøvelse. Utbyggingsavtaler i plan- og bygningsretten (innleverte til bedømmelse i november 2004)

### *Eksternt finansierte prosjekter*

Ved Instituttet var det i 2004 i gang en rekke større og mindre prosjekter med eksternt finansiering, derunder:

- Women's Human Rights and Women's Law, Pakistan (NORAD)
- Diplomkurs i kvinnerett Zimbabwe (NORAD)
- Kvinnerettskompetanse i bistandssamarbeid (Norges forskningsråd samt Utenriksdepartementet)
- Rettshistorie (Jahre-fondet)
- Skolerett (Utdannings- og forskningsdepartementet)
- Studentstipend i miljørett (Norges forskningsråd)
- Økonomisk kriminalitet – "hvitvasking" (Norges forskningsråd)
- Yearbook of International Environmental Law (Norges forskningsråd)
- Legal Protection of the Environment (Norges forskningsråd)
- De fleksible mekanismene i Kyotoprotokollen (Norges forskningsråd)
- Unionshistorie (Lovsamlingsfondet, Stiftelsen Fritt Ord)
- Marie Curie Chair/Risks and precaution (Den europeiske union)

I tilknytning til forskningsvirksomheten har Instituttet arrangert en rekke seminarer (se nærmere nedenfor), og de ansatte har deltatt på et stort antall seminarer, konferanser, symposier m.v. i inn- og utland.

### *Publisering*

Den viktigste formen for spredning av forskningsresultater er publisering i vitenskapelige og andre fora. Instituttets forskere publiserer sine arbeider dels i bokform og dels som tidsskriftartikler i juridiske og andre tidsskrifter.

Nærmere opplysninger om den enkelte medarbeiders publikasjoner i 2004 gis i årsrapportens Del II og i den sentrale forskningsdatabasen FRIDA, se <http://wo.uio.no/as/WebObjects/frida.woa/wa/default?inst=185>

### *Særlig om Instituttets skriftserie*

Skriftserien er et viktig innslag i Instituttets arbeid med publisering og

formidling av forskningsresultater, se nærmere  
<http://www.jus.uio.no/ior/skriftserien/index.html>

Eksterne trykningstilskudd og inntekter fra salg av enkelthefter strekker ikke til for å finansiere den løpende drift av skriftserien på det nivå vi ønsker at den skal ha, sett i lys av den store og mangslungne forskningsvirksomheten ved Instituttet. Så langt vi finner det mulig, blir derfor supplerende finansiering stilt til disposisjon over Instituttets eget driftsbudsjett.

*I 2004 har følgende hefter kommet ut:*

- 1/04 Marit Halvorsen: Ole Christopher Wessel - en opplysningsjurist (Rettshistoriske studier nr. 11)
- 2/04 Anne Grete Ludvigsen: Vernet om livet og det internasjonale forbud mot tortur
- 3/04 Andreas Schei: Biologisk forurensning (Miljørettslige studier nr. 24)
- 4/04 Lanze Gardiner Vandvik: The European Arrest Warrant: A Norwegian Perspective
- 5/04 Per Egil Ensrud: Flagg, juss og politikk. Rettslig argumentasjon i flaggsaken 1893-99 (Rettshistoriske studier nr. 12)
- 6/04 Cecilia Bailliet: Grensen mellom asyl og beskyttelse på humanitært grunnlag. A Study of the Grey Zone between Asylum and Humanitarian Protection in Norwegian Law & Practice
- 7/04 Torhild Holth: Implementering av et kjønnsperspektiv i norsk flyktningerett/ Implementation of a Gender Perspective in Norwegian Refugee Law
- 8/04 Siri Koller Tufte: Erstatningsansvar ved mobbing i den offentlige grunnskolen
- 9/04 Elin Nykaas: Retten til streik i folkerettslig belysning
- 10/04 Henrik Bliksrud: Humanitet og militær jurisdiksjon (Rettshistoriske studier nr. 13)
- 11/04 Anders Kjøren: Virksomheters plikter til å ha og formidle miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven (Miljørettslige studier nr. 26)
- 12/04 Eirik Holmøyvik: Union og suverenitet før 1905 (Rettshistoriske studier nr. 14)

- 13/04 Nina Kroken: Arbeidstakers rett til å stå i stilling ved urettmessig avskjed
- 14/04 Svein Eng: Forskersamfunn uten fagfellesskap? Opposisjon ved en doktordisputas
- 15/04 Caroline Taube: Lokale bindande folkomröstningar/Binding referenda at the local level
- 16/04 Heidi Quamme Kittilsen: Informasjonsflyten mellom hjem og skole. Lærernes informasjonsplikt og informasjonsrett til foreldre om elevopplysninger og vise versa

### *Internasjonalisering*

Flere av instituttets medarbeidere publiserer i utlandet og/eller på fremmede språk, flere deltar i internasjonale forskernettverk og mange har deltatt på vitenskapelige møter m.v. i utlandet, ofte etter særskilt invitasjon. Flere av instituttets fagområder, derunder konstitusjonell rett, kvinnerett, miljørett, sosialrett og arbeidsrett, deltar i omfattende internasjonalt samarbeid.

Også det engelskspråklige master-programmet "Public International Law", som Instituttet har et særlig ansvar for, bidrar til å styrke den internasjonale profilen.

Instituttet har hatt følgende utenlandske gjesteforskere i 2004:

- Professor Nicolas de Sadeleer, Belgia fra september 2003 (Marie Curie Chair i miljørett i perioden (februar 2004-november 2005, se nedenfor)
- Professor Saime Aysen Furtun, Tyrkia (mars-juni 2004)
- Professor Toshiko Kanno, Japan (november 2004)
- Stipendiat Erika Melka, Finland (oktober 2004)
- Stipendiat Slavomir Rudenko, Slovakia (september-desember 2004)
- Stipendiat Pål Wennerås, Nederland (september – desember 2004)

Instituttet har hatt følgende utenlandske gjesteforelesere i 2004:

- Dr. Fareda Banda, England
- Professor Toma Birmontiene, Litauen



Professor John Cantius Mubangizi, Sør-Afrika  
Professor Coen Mulder, Nederland  
Dr. Margit Cohn, Israel  
Professor Welshman Ncube, Zimbabwe  
Dommer Albie Sachs, forfatningsdomstolen, Sør-Afrika  
Professor Cheryl Saunders, Australia  
Professor Michael Stolleis, Tyskland  
Dr. Karen ten Hove, Nederland  
Professor Lotta Westerhäll, Sverige

*Marie Curie Chair*

En særlig side av internasjonaliseringsprosessen gjelder etableringen av et gjesteprofessorat ved Institutt for offentlig rett finansiert av EU-midler. Kontakt mellom den belgiske professoren *Nicolas de Sadeleer*, som er professor og leder av miljørettssenteret ved Facultés Universitaires Saint-Louis i Bruxelles, se også i del II av årsrapporten) og miljørettsmiljøet ved IOR (ved professor Hans Chr. Bugge) førte til en fellessøknad om midler under EUs 6. rammeprogram for forskning. Både de Sadeleer, hans prosjekt og Institutt for offentlig rett som vertsinstitusjon ble svært positivt vurdert. De Sadeleer ble den aller første innehaver av en "Marie Curie Chair" i programmet, som omfatter bare 9 forskere i hele Europa, med de Sadeleer som den eneste i Norge. Nicolas de Sadeleer har arbeidet ved Instituttet gjennom hele 2004, og Marie Curie-bevilgningen løper ut 2005.

Hovedtema for de Sadeleers forskning under oppholdet er rettslige spørsmål knyttet til håndtering av miljørisiko under usikkerhet, i lys av blant annet det såkalte føre vår-prinsippet. I tillegg til egen forskning går ordn ingen ut på at han skal bidra til undervisningen i miljørett på fakultetet og til veiledning av PhD-studenter i Norge og Norden som arbeider med miljørettslige emner. Han er knyttet til det nordiske miljørettsnettverket NELN og vil i løpet av oppholdet også delta i og delvis selv arrangere en rekke seminarer og konferanser i Norge, Norden og Baltikum.

*Seminarer m.v.*

I tilknytning til forskningsvirksomheten og arbeidet med en instituttstrategi har Instituttet arrangert en rekke seminarer:

Forskningsstrategiseminar på Losby Gods 19. august 2004 (for de fagansvarlige)

Instituttseminar på Grand hotell, Kongsberg 4-5. november 2004  
("Hvordan får vi til mer og bedre forskning?")

Castbergs minneforelesning 3. juni 2004: Professor Lotta Westerhäll, Göteborg, innledet om "Den stärka statens fall".

Tove Stang Dahls minneseminar 13. mai 2004: Dr. Margit Cohn innledet om "Women (Christian, Jewish and Muslim), religious law and religious institutions in Israel".

"Nasjon, union og rett" 19-20. august 2004: Seminar om rettslige aspekter ved den norsk-svenske unionen og dens oppløsning (Avdeling for retts historie i samarbeid med Senter for Europarett)

Nordisk Workshop i strafferett 7-9 mai 2004 (arrangert av Avdeling for strafferett og straffeprosess)

### "Instituttlunsjer"

I 2004 har det som hovedregel vært arrangert instituttlunsjer hver 14. dag. Dette er små fagseminarer der innledningen er begrenset til 30 minutter og hele seminaret skal være avviklet i løpet av en time. Som regel er det en av Instituttets egne ansatte som presenteres et emne fra egen forskning eller fra aktualitetsbildet. Instituttlunsjene har hatt god oppslutning og har blitt en viktig møteplass for yngre og mer etablerte medarbeidere. Årets program så slik ut:

- |          |   |
|----------|---|
| 9. mars  | Ulf Stridbeck: Gjenopptagelseskommisjonen   |
| 1. april | Asbjørn Kjønstad: Pensjonsutredningen. Beskyttelse av opparbeidede rettigheter, generasjonsregnskapet og maktutredningens teser om rettighetslovgivningens vekst og demokratiets forvitring |

11. mai Eivind Smith: "Misbrukslæren" i forvaltningsretten 25. mai  
Inger-Johanne Sand: EØS-avtalens betydning for organisering av statlig virksomhet, herunder valg av organisasjonsform
15. juni Dag Michalsen: Prosjektet om den norsk-svenske unionens rettshistorie
31. august Kirsten Ketscher: Den almindelige forvaltningsret til serviceeftersyn
7. september Anne Helium: Inkorporering av kvinnekonvensjonen i norsk rett
28. september Eivind Smith: "Ulovfestet" alminnelig forvaltningsrett
12. oktober Erik Boe: Ny offentlighetslov
26. oktober Frederik Zimmer: Skattereformen
9. november Christoffer Conrad Eriksen: I hvilken utstrekning begrenser forbudene mot handelshindringer i WTO og EU forvaltningens skjønnsfrihet, og hvilken demokratisk forankring har denne begrensningen?
23. november Caroline Taube: Lokale folkeavstemninger
7. desember Torunn Salomonsen: Implementering av internasjonale straffebestemmelser i norsk rett
14. desember "Julelunch" - stortingspresident Jørgen Kosmo innledet om aktuelle forslag til grunnlovsendringer

#### Avdelings- eller faggruppeseminarer

Også de enkelte avdelinger og fagmiljøer arrangerte mer eller mindre regelmessige seminarer m.v. i 2004. Her følger noen eksempler:

*Avdeling for strafferett og straffeprosess* arrangerte følgende faglige lunsjer hvor også deltakere utenfor fakultetet var invitert:

- 19.03 Advokat Tolle Stabel: Lovgiver i dommerkappe
- 30.04 Professor Vagn Greve (København): Hvor strengt bør vi straffe?

- 28.05 Førstestatsadvokat Lasse Qvigstad: Hvordan har behandlingsfristene for straffesaker virket – blir straffen servert varm eller går det "fort og gæli"?
- 12.11 Dr. juris Bjørn Berg: Forvaltningssanksjoner og EMK
- 26.11 Lagdommer Iver Huitfeldt: Rettsvesen og rettsreform i Vietnam

*Avd. for kvinnerett:*

- 15.01: Farhat Taj: "Women and Women Police Station Peshwar, NWFP, Pakistan. A Confrontation with Honour, Violence and Islamic Laws."
- 29.01: Irene Graff har drevet med forskning omkring kvinners politiske deltakelse i Pakistan. Foredraget hadde tittelen "kvinnelige folkevalgte på lokalt og nasjonalt nivå i Pakistan: Likheter og forskjeller".
- 4.03: Trine Gamst om temaet "Kvinneres rett til ikke å bli diskriminert innenfor helsevesenet". Hennes avhandling tar utgangspunkt i NOU 1999: 13 "Kvinneres helse i Norge". Det gis en rettslig fortolkning av FNs kvinne-konvensjon art. 12 om kvinners rett til helse. Norsk likestillingsrett og helserett vurderes i lys av denne.
- 11.03 Tove Bolstad som i mange år har arbeidet med bygde - og bondekvinneres rettslige stilling, holdt innlegget "Kvinner og odelsrett - med utgangspunkt i odelslovs-utvalgets innstilling".
- 18.03 Om Utlendingsnemndas vedtak som ga en albansk kvinne asyl på runnlag av tvangsprostituasjon. Tre av saksbehandlerne fra nemnda deltok på seminaret.
- 5.05 Professor Julie Stewart som er leder for masterprogram-met i kvinnerett for det sørlige og østlige Afrika innledet om temaet "The master programme in Women's law for Southern and Eastern Africa: methodological challenges with a view to promote human rights"

- 6.05 Gro Hillestad Thune som arbeider ved Senter for menneskerettigheter, holdt innlegg om norske myndigheters arbeid mot skadelige tradisjoner som omskjæring sett i lys av menneskerettighetene. Særlig forslaget om oppheving av taushetsplikt ble diskutert.
- 26.08 Torunn Salomonsen, stipendiat ved Institutt for offentlig rett, innledet om temaet "Kjønnslemlestelse og kravet til dobbel straffbarhet".
- 23.09 Marius Emberland fra Senter for menneskerettigheter har skrevet en utredning om dok.8- forslaget om endringer i ekteskapsloven og forholdet til menneskerettighetene. Kirsten Ketscher som er Professor II ved Institutt for offentlig rett og professor ved Universitetet i København har skrevet en utredning for et liknende forslag i Danmark. De holdt hver sin innledning om temaet før det ble åpnet for diskusjon.
- 14.10 Berit Torbjørnsrud fra Institutt for kulturstudier ved Universitetet i Oslo holdt foredrag omkring en utredning foretatt på oppdrag fra Kommunal - og regionaldepartementet. Temaet var "Det muliges kunst. Mulige tiltak for å sikre alle like religiøse som lovmessige retter til skilsmisse".
- 28.10 Asbjørn Kjønstad, professor ved Institutt for offentlig rett, innledet "Pensjonsreformen. Kvinneperspektiv på trygd og pensjon."
- 9.12 Aslak Syse, professor ved Institutt for offentlig rett, innledet om "Noen refleksjoner rundt diskrimineringsvern for personer med funksjonsnedsettelse."

#### *Avdeling for rettshistorie*

- 20.01 Avskjedsseminar: Kjersti Selberg forlater Rettshistorisk Samling. NB: kl. 11.00- ca. 14.00.6 innledere –Gudmund

- Sandvjk, Magnus Aarbakke, Annan Voskuil, Geir Stenseth, Anne Robberstad, Dag Michalsen.
- 29.01 Rettens visualisering: Jacob Lothe, Institutt for engelske og amerikanske studier, UiO: "Retten visualisering i Orson Welles The Trial" (NB: torsdag kl 18.00 i seminarrommet 3 et DB)
- 3.02 Rettsteori og rettshistorie: Jørgen A. Stubberud, Adv. Wikborg & Rein: Alf Ross' avvisning av etikk og moral.
- 10.02 Rettsteori og rettshistorie: Gen Fr Malt, IfP: Rettskilderegrepene og rettskildelærens historie
- 2.03 'Unionsrettsprosjektet': Eirik Holmøyvik, IoR: Folkerett og statsrett rundt 1900. 15. mars Retten visualisering; Gjesteforelesning: Antonio Serrano (Universitetet Autonom Barcelona).
- 23.03 'Unionsrettsprosjektet': Helge Danielsen, Historisk Institutt, UiO: Juristene og unionens rettslige karakter
- 30.03 'Unionsrettsprosjektet': Lars Magnus Bergh, IoR: Den korte og den lange lovlinjen i 1905
- 20.04 Rettsteori og rettshistorie: Sverre Blandholt Quentin Skinners betydning for rettsvitenskapshistorisk forskning
- 27.05 'Unionsrettsprosjektet': Ruth Hemstad, Historisk Institutt, UiO: Skandinavismen og 1905
8. 06 Rettsteori og rettshistorie: Geir Heivall, IoR: T W Adornos betydning for rettslig teori
- 19.-20.08 NASJON, UNION OG RETT  
Seminar om rettslige aspekter ved den norsk-svenske unionen og dens oppløsning. Oslo
- 5.10 Bjørn Arne Steine (HP. ViO): Sigurd Ibsens unions-tenkning
- 20.10 Øyvind Ravna (JUR. Vil): "Finnelinja" historisk eller rettslig realitet? Reindriftssamenes arealrettigheter i det sørsamiske området drøftet ut fra jordskifterettslig praksis
- 2.11 Lars Magnus Bergh: Linjevalget 1905
- 30.11 Jon R. Kyllingstad (HP. ViO): "Rett" og "kultur" som forskningsobjekter: Fredrik Stang, Instituttet for sammenlignende kulturforskning og den sammenlignende rettsvitenskap
- 6.12 Roy Andersen (Historiker): 1905-dagbok

15.12 Juleavslutning: Marit Halvorsen (lfP): Kriminalhelter og romersk rett

*Folkerettslunsjer 2004*

14.01 Planleggingsmøte  
 21.01 Ny traktatsamling?  
 Ole Kristian Fauchald II  
 28.01 Internasjonal bortførelse og domsjurisdiksjon  
 Nicolai Nyland  
 4.02 Teknisk lunsj - søkeverktøy i folkeretten  
 RandI Hallveg Iversby  
 11.02 Folkemord.  
 Geir Ulfstein  
 18.02 Utvalgte temaer fra EUs nye grunnlov  
 Inger Johanne Sand  
 25.02 Folkerettslige aspekter ved Kosher mat  
 Njål Høstmælingen  
 3.03 Aspects of public international law related to the occupation  
 Palestine Raja Shehadeh (lunsjen er relatert til lansering av  
 bok)  
 10.03 Folkerettslig suverenitetsteori anno 1900  
 Erik Holmøyvik  
 17.03 Emner fra alminnelig internasjonal strafferett  
 Jo Stigen  
 24.03 Handelskonflikten om genmodifiserte organismer mellom  
 EU og USA  
 Ole Kristian Fauchald  
 31.03 Diskusjon av kapittel i Koskenniemi's bok "Gentle Civiliser"  
 21.04 Folkerettslige aspekter ved EU's sjørettslovgivning  
 Henrik Ringbom  
 28.04 WTO, EU og forvaltningsrett  
 Christoffer Eriksen  
 5.05 Former for rettsliggjøring i internasjonal politikk  
 Inger Johanne Sand  
 12.05 Folkemordspraksis fra Jugoslaviadomstolen

- Torunn Salomonsen
- 19.05 Aggresjonsforbrytelser  
Ståle Eskeland
- 26.05 Theory of comparative law  
Annan Voskuil
- 2.06 Conflict of treaties in international law  
Christina Voigt
- 08.09 ICJ's rådgivende uttalelse om muren i de Israelsk okkuperte  
områdene av Palestina  
Ole Kristian Fauchald
- 15.09 SMR seminar  
Hans Morten Haugen, Senter for Menneskerettigheter
- 29.09 Urfolksrettigheter etter folkeretten  
Annan Voskuil
- 06.10 EMDs mangefasetterte teleologi  
Magnus Emberland
- 13.10 Svalbard og bilaterale investeringstraktater  
Kjersti Schiøtz Thorud
- 27.10 Folkerettsdomstolen i Haag - nyere utvikling og praksis  
Geir Ulfstein
- 03.11 Tvisteløsning i internasjonale investeringstvister –Fra  
diplomatisk beskyttelse til ICSID og internasjonal  
kommersiell voldgift  
Ivar Alvik
- 10.11 SMR seminar - på Senter for Menneskerettigheter
- 17.11 Internasjonal bortførelse og domsjurisdiksjon  
Nicolai Nyland
- 24.11 New mechanisms for Compliance and Dispute Settlement. in  
Multilateral Environmental Agreements  
Christina Voigt
- 08.12 Straffansvar for selskaper og økonomiske virksomheter i  
henhold til folkeretten.  
Malin S. Helgesen
- 15.12 Kyststatens ansvar i forbindelse med nødhavnsituasjoner  
Henrik Ringbom
- 22.12 Kontroll med etterlevelse av menneskerettigheter gjennom  
FN



Hans Morten Haugen og Ingunn Ikdahl

*Miljørettslunsjer 2004*

- 9.01 Program for vårsemesteret
- 23.01 Retten til vann: Det rettskildemessige grunnlaget  
Cecilie Haare
- 30.01 Rett til miljøinformasjon fra private  
Anders Kjøren
- 6.02 Arealplaner og ekspropriasjonserstatning: Innledning til  
diskusjon om NOU 2003:29  
Elisabeth Stenwig
- 13 02 Vanndirektivet  
Per Schive, MD
- 20 02 Produktansvar  
Hans Christian Bugge og Nicolas de Sadeleer
- 27.02 Partskonferansen i biodiversitetskonvensjonen
- 5.03 Ekspropriasjonsklausuler i bilaterale investeringsavtaler,  
særlig om Russland  
Ole Kristian Fauchald
- 12.03 EUs regulering av kjemiske stoffer  
Nicolas de Sadeleer
- 2.04 Innlegg fra NoRFa seminar  
Nicolas de Sadeleer
- 16.04 Centre for International Environmental Law  
Inntrykk fra studieopphold  
Christina Voigt
- 23.04 Diskusjon rundt opplegget for ny lærebok i det nye  
miljørettsfaget på rettsstudiets 2. avdeling  
Hans Christian Bugge
- 30.04 Diskusjon rundt opplegget for ny lærebok i det nye  
miljørettsfaget på rettsstudiets 2. avdeling  
Hans Christian Bugge
- 7.05 Diskusjon rundt undervisningsopplegget for det nye  
miljørettsfaget på 2. avdeling

- 14 05 SFTs plassering av ansvar i grunnforurensning- og sedimentsaker: Særlig om forurensningsansvaret ved overdragelse av virksomhet når "ha"-alternativet i loven ikke gjør seg gjeldende.  
Andreas Pihlstrøm
- 28 05 Økonomisk tap som vilkår for erstatningsansvar  
Endre Stavang
- 4.06 Utviklingen av et nasjonalt kvotesystem for klimagasser  
Benedikte Lilleås
- 11.06 EUs kvotesystem for klimagasser  
Christina Voigt
- 18.06 Diskusjon rundt miljørettens plass innenfor en mulig ny organisering av forskningen på fakultetet  
Hans Christian Bugge
- 27.08 Planleggingsmøte for høstens program
- 2.09 EU's Environmental Liability Directive. Implications for German law  
Prof. dr. Gerhard Roller fra University of Bingen
- 10 09 Privates rettshåndhevelse av EF regler på miljørettens område i nasjonale- og EFdomstoler  
Gjesteforsker Pål Wennerås
- 16 09 I korsningen mellom EF-ratt och folkratt: Några exempel på hur miljöskyddsregler kan komma in i EU "köksvägen". Särskilt om tillämpningen holdes .av EFs externa domskompetens på internationella miljöansvarskonventioner  
Stipendiat Henrik Ringbom
- 23.09 Verdens øyne rettes mot Barents - en region i rask endring. Med utgangspunkt i FNs rapport om Barentshavet  
Dag Nagoda fra WWF
- 7.10 Regulation of salmon farming in the US and Norway  
Masterstudent Joshua Schnell
- 14.10 Retten til miljøinformasjon: Klagenemnda for miljøinformasjon  
Mona Aarhus, MD
- 21.10 Domstolskontroll av ikke-bruk av kompetanse  
Vitenskapelig assistent Børge Alsvik

- 28.10 The Kyoto Protocol Flexibility Mechanisms and the changing position of Sovereign States  
Eriika Melkas (Finland)
- 4.11 Risk Assessment and Risk Management in Europe and in the USA: antagonistic or conciliatory views?  
Nicolas de Sadeleer
- 11.11 Planene om en forskningsgruppe i naturressursrett  
Hans Christian Bugge
- 18.11 Mulige forskningsoppgaver i miljøretten. En fortsettelse av forrige ukes diskusjon.  
Hans Christian Bugge
- 25.11 Utilsiktet innføring av fremmede marine arter. - Gir den nye Ballastvannkonvensjonen statene bedre vern enn man har per i dag?  
Vitenskapelig assistent Hege Modell
- 2.12 Miljøombud  
Ole Kristian Fauchald
- 9.12 En kort gjennomgang av biomangfoldlovutvalgets forslag.  
Ole Kristian Fauchald
- 16.12 Postdok. Endre Stavang

### *Særavhandlinger*

En viktig del av forskningsinnsatsen ved Instituttet gjøres av vitenskapelige assistenter og andre studenter som arbeider med og innleverer 20-vektalls studentavhandlinger til bedømmelse. I 2004 ble følgende avhandlinger med temaer fra instituttets fagområder innlevert til bedømmelse:

Kroken, Nina: Retten til å stå i stilling ved urettmessig avskjed

Brandt, Kristian: Nektelse av prøveløslatelse og EMK

Ensrud, Per Egil: Flagg, jus og politikk. Rettslig argumentasjon i flaggsaken 1893-99

Frederiksen, Aina Mee: Hevn og straff

Gamst Trine: Kvinners rett til ikke å bli diskriminert innen helsevesenet

Holmøyvik, Eirik: Union og suverenitet

Kittelsen, Heidi Quamme: Informasjonsflyten mellom hjem og skole

Nykås, Elin: Retten til streik i folkerettslig belysning

Toftøy-Andersen, Vidar: Tariffavtalers stilling ved fusjon

Siverts, Lise Beate: Styring av aktivitetet for injeksjon av CO<sub>2</sub> i  
kontinentalsokkelen

Paulsen, Håkon Riisberg: Den Hypotetiske Union

**DEL II**

**DE VITENSKAPELIGE MEDARBEIDERNE OG DERES  
VIRKSOMHET I 2004**



**IVAR ALVIK**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

I 2004 har jeg hovedsakelig jobbet med min dr.avhandling "Contract Claims Against States under International Law". I tillegg til studier i folkerett, kontraktsrett og internasjonal privatrett, har jeg fokusert særlig på en del fransk folkeretts teori. Mer konkret har jeg jobbet med forholdet mellom folkerett og internasjonal privatrett, samt internasjonal voldgift og investeringsrett, i forhold til avhandlingen. Første del av året hadde jeg gjesteforskeropphold ved Universitetet i Paris II (Pantheon-Assas) og deretter Universitetet i Cambridge (Lauterpacht Research Centre for International Law). Jeg har jobbet med diverse artikler i folkerett og internasjonal privatrett

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Kurs 1. avdeling kjøp/avtalerett
- PBL undervisning 2. avdeling forvaltningsrett
- Undervisning valgfag/master/erasmus – public international law
- Veiledning 1 studentavhandling
- Sensor profesjonsdelens fellesdel
- Klagesensur folkerett/public international law
- Klagesensur english law of contract

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Foredrag for det XXI Nordiske Sjørettsmøte i Nyslått, Finland
- Manuduksjoner i folkerett – Jusstudiet 4. avd. Universitetet i Bergen

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- 31.3-2.4 Washington, Annual Meeting American Society of International Law

- 13.5-15.5 Firenze, Inaugural Conference European Society of International Law
- 23.8-25.8 Nyslått, Det XXI Nordiske sjørettsseminar



**HELGA AUNE**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet 2004:

Jeg har hovedsakelig arbeidet med min doktorgradsavhandling om "Fleksibilitet i arbeidslivet – deltidsarbeid"

## b) Publikasjoner i 2004:

- Helsedepartementet, Regjering og Storting bryter likestillingsloven! Kommentar til Helsedepartementets behandling av vedtak nr 4/2003 til Klagenemnda for likestilling i steriliseringssaken, Kritisk Juss 2004;30(2):144-156

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Intervju i Dagsrevyen, NRK 1, 2. nyttårsdag 2004 vedrørende arbeidsgivers styringsrett og arbeidstakeres bruk av religiøse symboler på arbeidsplassen.

**CECILIA M. BAILLIET**

dr. juris, post doc.

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004

- Prosjekt om "Conscientious objectors and asylum". I tillegg gir jeg foredrag om menneskerettigheter og flyktnngerett. - Fødselspermisjon fra 19/4 04

## b) Publikasjoner:

- Grensen mellom asyl og beskyttelse på humanitært grunnlag, Institutt for offentlig rett skriftserie 06/2004

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

Refugee &amp; Asylum Law

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Eksklusjonsklausulene, foredrag UDI 03.03.2004
- Utelukkelseskriteria 21.01.2004
- Menneskerettigheter i flyktningerett, UNE fagseminar 26.04.2004
- Oppfølging av rapporten om Asyl i Norge, Flyktningerådets Flyktningerett kollovkium 26.02.2004
- Overview of the Proposed Council Directive on Minimum Standards for the Qualification and Status of Third Country Nationals and Stateless Persons as Refugees' Potential Impact on Interpretation of Refugee Definition within the 1951 Convention on the Status of Refugees from a Human Rights Perspective, Nordic Asylum Seminar on Current Trends in Refugee Politics 18-19.03.2004
- Property Rights and Repossession, Norwegian Refugee Council ICLA seminar 01.02.2004
- Retur og Internfluktalternativer, UDI seminar 23.02.2004

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Se n.5

**ERIK BOE**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Faglig utvikling

I 2004 har jeg først og fremst arbeidet videre med rettsspørsmål knyttet til integrasjon mellom offentlig rett og privatrett. Temaet er blitt forfulgt med spesiell adresse til den kommende lovreguleringen av kommunens myndighet til å inngå utbyggingsavtaler, bl.a. som bedømmer av doktoravhandlingen til Johan Greger Aulstad. I tillegg har jeg tatt opp hva overgangen fra "gammel embetsmannskultur" til mer forretningspreget, omstilt forvaltning kan bety for risikoen for å få en mer sårbar forvaltning, der idealet om nøytrale offentlig ansatte, som ikke har personlig gevinst eller fordeler knyttet til virksomheten, kan bli satt på prøve i større grad enn vi har vært vant til å forestille oss. Jeg har også arbeidet med forholdet mellom omgjøring, forvaltningssanksjon og EMK.

## b) Publikasjoner:

- Slemme barn kommer ikke til himmelen, Festskrift til Hans Gammeltoft-Hansen, København 2004, s. 57-69, også trykket i Nordisk administrativt tidsskrift 2004/3 s. 143-151
- Lovregulering av utbyggingsavtaler – to konkurrerende lovforslag, Lov og Rett s. 515-532.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- 71 timer undervisning på grunnfags-, 2. avd. og profesjonsdelsnivå
- 16 timer undervisning examen facultatum
- 3 timer opplæring som forberedelse til muntlig eksamenstrening

**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Medlem av Forskningsutvalget

## **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Kursansvarlig for Juristenes utdanningssenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett, Oslo 14. januar 2004
- Innleder: Offentlighetsprinsippet, Juristenes utdanningssenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett, Oslo 14. januar 2004
- Foredragsholder: Innsyn i taushetsbelagte opplysninger, organinterne dokumenter og opplysninger innhentet fra andre, Juristenes utdanningssenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett, Oslo 14. januar 2004
- Foredragsholder: Systemet for etterlevelse, kontroll, håndhevelse, sanksjoner, Juristenes utdanningssenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett, Oslo 14. januar 2004
- Foredragsholder: Styringsrett overfor offentlig ansatte i klassisk og omstilt forvaltning, HR-Norges personalkonferanse for offentlig sektor, Lillehammer 21.-22. januar 2004
- Foredragsholder: Offentlighetsprinsippet i forvaltningen i et nytt lys, HR-Norges personalkonferanse for offentlig sektor, Lillehammer 21.-22. januar 2004
- Foredragsholder: Offentlighetsprinsippet – de viktigste reformtankene i NOU 2003:30, Sivilombudsmannen, Oslo 17. februar 2004
- Foredragsholder: Når det offentlige blir privat . . . ., Kommunaldepartementets kurs i Molde 10. juni 2004
- Foredragsholder: Personentydig og pseudonymt Nasjonal Pasientregister helsesektoren? Landskonferansen til Kompetansesenteret for IT i helsesektoren (KITH), Trondheim 3. september 2004
- Kursansvarlig for Juristenes utdanningssenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett og menneskerettigheter, Oslo 11. oktober 2004
- Foredragsholder: Hva er omgjøring? Juristenes utdanningssenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett og menneskerettigheter, Oslo 11. oktober 2004
- Foredragsholder: Omgjøringsrett. Juristenes utdanningssenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett og menneskerettigheter, Oslo 11. oktober 2004

- Foredragsholder: Omgjøringsplikt. Juristenes utdanningscenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett og menneskerettigheter, Oslo 11. oktober 2004
- Foredragsholder: Opplysningsplikt og selvinkriminering. Juristenes utdanningscenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett og menneskerettigheter, Oslo 11. oktober 2004
- Foredragsholder: Skranke for skjønnsutøvelse og domstolskontroll av forvaltningssanksjoner. Juristenes utdanningscenters etterutdanningskurs i alminnelig forvaltningsrett og menneskerettigheter, Oslo 11. oktober 2004
- Innleder: Ny offentlighetslov, Institutt for offentlig rett, Oslo 12. oktober 2004
- Foreleser i alminnelig forvaltningsrett, UD's etterutdanningskurs, Oslo 9.-10. oktober 2004
- Foredragsholder: Styringsrett og styringsbegrensninger i forhold til Arbeidstilsynet. Arbeidstilsynets internkonferanse, Asker 2. november 2004
- Foredragsholder: Begrepet rettssikkerhet og rettssikkerhet som verdi, Trygdeetatens juristforening, Oslo 29. november 2004
- Innleder: Regjeringens lovforslag om utbyggingsavtaler. Institutt for offentlig rett, Oslo 7. desember 2004
- Foredragsholder: Offentlighetsprinsippet – de viktigste reformtankene i NOU 2003:30, Oslo fylkesskattekontor, Oslo 13. desember 2004

## **7. Annen virksomhet**

Rådgiver for Helsedepartementet – etablering av Nasjonalt pasientregister (NPR-registeret)

**SUNNIVA CRISTINA BRAGDØ**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

Arbeidsåret 2004 har i all hovedsak vært benyttet til fordypning i norsk, fransk og svensk forvaltningsrett og forvaltningsprosess, samt komparativ metode. Årets første måneder gikk med til bearbeidelse og innarbeidelse av observasjoner og kilder fra studieoppholdet ved forvaltingsdomstoler i Frankrike, høsten 2003. I løpet av våren og sommeren ble en artikkel til Lov og Rett ferdigstilt. Arbeidet siste halvdel av 2004 har nesten utelukkende bestått av skriving på avhandlingen.

## b) Publikasjoner i 2004:

- "Skriftlighet og utredningsansvar åpner for økt bruk av domstolene" Intervju ved Hans Christian Erlandsen. Stat & Styring 5/2004 s. 38-40.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Veiledet to studentavhandlinger

**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Medlem av Instituttrådet ved Institutt for offentlig rett
- Medlem av Likestillingsutvalget ved Juridisk fakultet

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Foredrag om komparativ metode på nasjonalt doktorgradseminar

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Seminar om de franske forvaltningsdomstolenes fremtid, Paris
- Det nasjonale stipendiatseminaret, Tromsø

- Doktorgradseminar, Oslo
- Instituttseminar (Kongsberg) og Fakultetseminar (Klækken)

## HANS CHR. BUGGE

dr. juris, professor

### 1. Forskningsvirksomhet

#### a) Virksomhet i 2004:

Forskningsvirksomheten har vært konsentrert om å fullføre en bok som gir en samlet fremstilling av norsk miljørett på engelsk. Boken ble utgitt i oktober i serien ”International Encyclopedia of Laws” som utgis av forlaget Kluwer Law. I tillegg har det vært arbeidet med studier av enkeltspørsmål innenfor nasjonal og internasjonal miljørett, herunder den nye miljøinformasjonsloven og rettslige spørsmål ved CO2-lagring på kontinentalsokkelen. Arbeid er påbegynt med en ny lærebok i miljørett, og med å etablere en tverrfaglig forskergruppe i naturressursforvaltning på fakultetet.

#### b) Publikasjoner i 2004:

- Environmental Law Norway, monografi i serien International Encyclopedia of Laws, Kluwer Law International. The Hague, 302 s.
- Product Policy and Producer responsibility in Norway, konferansenlegg, publisert på [www.avosetta.org](http://www.avosetta.org)
- kapittel om “Legal considerations” i rapporten Large Scale CO2 Sequestration on the Norwegian Continental Shelf, NFR-prosjekt, publisert på <http://www.co2.no/files/files/co2/23.pdf>

### 2. Undervisning ved Det juridiske fakultet

- Forelesninger i miljørett, 2. avd.
- Kurs i miljørett valgfag
- Veileder for 4 doktorgradsstipendiater
- Veileder for 4 spesialoppgaver
- Kurs i Juristroller og yrkesetikk

### 3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg

- Styreleder, Senter for utvikling og miljø (SUM), Universitetet i Oslo
- Leder av styringsgruppen for miljørett, Norges forskningsråd.



## **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Product Policy and Producer Responsibility in Norway, Avosettagruppen, Brüssel, januar
- Planlovutvalgets forslag i lys av Maktutredningen, Kommuneplan-konferansen, Kristiansand, februar
- Introduction to Economic instruments in environmental law, Nordic Environmental Law Network, workshop, Århus, mars
- Grunnrettigheter i miljøperspektiv, Nasjonalt doktorandseminar, Tromsø, september
- Rettslige spørsmål ved CO<sub>2</sub>-deponering på kontinentalsokkelen, Klimaforum, Oslo, oktober
- Diverse foredrag om plan- og bygningsloven, nye regler om konsekvensutredning m.v., herunder kurs i Juristenes utdanningscenter.

## **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- “Product Policy and Producer Responsibility”, seminar i Avosetta-gruppen, Brüssel, januar
- Nordisk (NELN) workshop “Economic Instruments in Environmental Law”, Århus, mars
- Nasjonalt miljørettsseminar, Tromsø, juni
- Nasjonalt doktorandseminar, Tromsø, september
- 30 years of EC Environmental Law, Bremen, september
- Diverse nasjonale seminarer og møter om plan- og bygningsloven m.v.

## **7. Annen virksomhet**

- Leder av internasjonalt evalueringspanel for programmet ”Environment and Law” i Finske Akademi, Helsinki, november.

**SVEIN ENG**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

Hovedtyngden av mitt forskningsarbeid i 2004 har ligget på videreføring av prosjekter knyttet til begrunnelse og holdbarhet. På det allmennfilosofiske planet arbeider jeg videre med linjen fra boken *U/enighetsanalyse*. Herunder (i) viderefører jeg arbeidet med en gjennomgående refleksiv begrunnelsesmåte; (ii) viderefører jeg arbeidet med en sammenligning og vurdering av begrunnelsesmåter, slik det bl.a. kommer til uttrykk i manuset *Why Reflective Equilibrium?* som omhandler begrunnelsesmåter i Kant og Rawls. På det mer spesifikt rettsfilosofiske planet arbeider jeg med Kant om rett og praktisk fornuft, Rettskildelærens politiske grunnlag, og Lærebok til nye exfac. I de nevnte prosjektene samarbeider jeg delvis også med filosofer i Oslo og Tromsø, og rettsteoretikere i Europa og USA. Jeg har også et løpende diskusjonsfelleskap med økonomer og rettsøkonomer.

## b) Publikasjoner i 2004:

- 'Forskingsamfunn uten fagfelleskap? Opposisjon ved en doktor-disputas'. Institutt for Offentlig retts skriftserie nr. 14/2004: Oslo. 2004.
- 'Om studiet av tekster'. Med Trond Skard Dokka. Trykt i: P. Ariansen m.fl. (utg.), *Tekster i filosofi- og vitenskapshistorie*, ss. 1–18. Filosofisk Institutt ved Universitetet i Oslo i samarbeid med Unipub AS: Oslo. 2004.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger Allmenn rettsteori
- Kurs Forvaltningsrett, praktikum, metode
- Forelesninger ExFac
- Sensur offentlig rett grunnfag

- Sensur Allmenn rettsteori
- Sensur ExFac
- Oppgaveretting

### **3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Medlem av Biblioteksstyret ved UB
- Medlem av Biblioteksutvalget ved Det juridisk fakultet

### **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Samtaler/ veiledning av to utenlandske doktorgradsstipendiater om rettsfilosofi og norsk jus

### **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Tverrfaglig forskerutdanningsseminar: Law, Politics, Ethics and Kant's Practical Philosophy – a Fruitful Connection? Oslo 12–14 mai 2004. Jeg holdet foredrag og organiserte kollokvier.
- Jeg var medlem av arrangementskomiteen for det nevnte Forskerutdanningsseminaret
- Foredrag: 'Why Reflective Equilibrium? In particular on whether the method of reflective equilibrium has application to the choice of this method itself within the theory frame of A Theory of Justice'
- Medlem av internasjonal komparativ arbeidsgruppe over temaet Law and Facts
- Medlem av redaksjons- og forfatterkomite for Internett Encyclopedia of Legal Theory
- Pedagogikk-kurs

### **7. Annen virksomhet**

- Redaktør for hefte av ARSP (Archiv für Rechts- und Sozialphilosophie) med papers fra Verdenskongressen i rettsfilosofi (IVR-kongressen) i Lund sommeren 2003
- Sakkyndighetsuttalelse til Norges Forskningsråd

**CHRISTOFFER C. ERIKSEN**

Stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

I 2004 har forskningsvirksomheten i hovedsak vært knyttet til mitt PhD-prosjekt, som søker å belyse i hvor stor utstrekning internasjonale handelsregimer begrenser forvaltningens skjønnsfrihet og hvordan slike begrensninger påvirker mulighetene for demokratisk styring.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forvaltningsrett på profesjonsstudiet, International Constitutional Law and Democratic Theory

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Inaugural Conference Of The European Society Of International Law, Firenze Mai 2004

**7. Annen virksomhet**

## **STÅLE ESKELAND**

dr. juris, professor

### **1. Forskningsvirksomhet**

#### a) Virksomhet i 2004

Jeg har fortsatt arbeidet med internasjonal strafferett (forbrytelse mot freden, forbrytelse mot menneskeheten, folkemord, de mest alvorlige krigsforbrytelser) og med bevisproblemer i strafferetten og gjenopptakelse. Jeg arbeider med revisjon av boken Strafferett (2000) med sikte på ajourføring og tilrettelegging for ny studieordning og med bok om justismord og gjenopptakelse, der jeg skal være redaktør sammen med Anders Bratholm.

#### b) Publikasjoner i 2004:

- Økonomisk kriminalitet og rettssikkerhet, kronikk i Aftenposten 3.8.2004 sammen med stipendiat Niels Kristian Axelsen

### **2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Undervisning i strafferett og straffeprosess
- Veileder for studenter som skriver spesialoppgave
- Veileder for doktorgradsstipendiat Niels Kristian Axelsen: Finansforetak
- Formann i eksamensutvalget for profesjonsstudiet våren 2004

### **3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Medlem av gruppen som skal fremme forslag til læringskrav i 4. avdeling ny studieordning ny studieordning

### **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Arrangør og foredragsholder på strafferettseminar (Slirå-seminaret), 23. – 26. april 2004
- Innleder i paneldebatt under presentasjon av Regjeringens handlingsprogram mot økonomisk kriminalitet

- Foredragsholder ved Rettspolitisk forenings høstseminar, Geilo 8. - 10. oktober 2004

#### **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Til stede, etter invitasjon, ved Lemkuhlforelesningen , Norges Handelshøyskole i Bergen 24. september 2004
- Deltakelse på Institutt for offentlig retts seminar Kongsberg 4. – 5. november 2004

#### **7. Annen virksomhet**

- Medlem av styret i Rettssikkerhetsfondet
- Leder av styret i Foreningen for sivilt mot
- Medlem av den norske Pugwashkomitten
- En rekke uttalelser til pressen (aviser, radio, TV) om aktuelle strafferettslige spørsmål
- Svar på et stort antall henvendelser fra advokater, offentlige institusjoner og privatpersoner om rettslige spørsmål innenfor mine fagområder
- Bidragsyter i to NRK Brennpunkt-programmer om Torgersen-saken høsten 2004

**OLE KRISTIAN FAUCHALD**

dr. juris, førsteamanuensis

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004:

Jeg har i hovedsak arbeidet innenfor nasjonal og internasjonal miljørett knyttet til biologisk mangfold, og internasjonal handelsrett og investeringsrett, samt generell folkerett. Arbeidet har fokusert på videreutvikling av en avhandling om "International Environment-Related Standards. An analysis of their nature, functions and legal status". Videre arbeides det med en artikkel om internasjonal miljødomstol, med et kapittel om WTO til en bok om internasjonal arbeidsrett, samt med en artikkel om bilaterale handelsavtaler og utviklingsland som en del av et HUMSAM prosjekt.

## b) Publikasjoner i 2004:

- Miljøombud i naturmangfoldloven? NOU 2004:38, s. 829-839
- Rapport om Norge i Yearbook on International Environmental Law, vol. 13, 2002 (2004) s. 484-487.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger i forvaltningsrett/miljørett, emneforelesning og forelesninger i folkerett, introduksjonsforelesninger for 2. avdeling
- Undervisning i miljørett spesialfag og folkerett valgfag, engelsk og norsk variant
- Kurs i folkerett, statsforfatningsrett og forvaltningsrett (PBL)
- Undervisning på sommerskolen
- Undervisning på doktorgradsprogrammet
- Veiledning av studentavhandlinger
- Veiledning av doktorgradsstipendiater
- Undervisning for masterstudenter

**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Medlem av Programutvalget for master i rettsvitenskap
- Medlem av 5-års komiteen

- Medlem av Instituttrådet

#### **4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Medlem av Biomangfoldlovutvalget

#### **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Utredningsvirksomhet for Miljøverndepartementet
- Utredningsvirksomhet for Riksrevisjonen
- Foredrag om Establishment of marine protected areas ved Nordic Environmental Law Network Workshop, Island 21.-25. august
- Foredrag om Internasjonal og nasjonal regulering av genmodifiserte organismer i lys av biologisk mangfold ved nasjonalt forskerseminar om internasjonal og nasjonal regulering for vern av biologisk mangfold, Tromsø 7.-9. juni
- Foredrag om utredningen om ny naturmangfoldlov, WWF, 14. desember

#### **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Workshop on Current Developments in Investment Protection Law, Martin Luther University, 15.-18. januar

#### **7. Annen virksomhet**

- Redaksjonsmedlem i tidsskriftet Retfærd
- Leder av fleksibel læringsprosjekt som tar sikte på publisering av multilaterale traktater på internett.
- Ansvar for drift av masterprogram i Public International Law
- Organisering av miljørettslunsjer og folkerettslunsjer



**CARL AUGUST FLEISCHER**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

På samme måte som i foregående år har det vært tegn til økende forståelse i det norske samfunn for det man litt enkelt kan kalle grunnrente-problematikken og mer generelt problematikken omkring ufor-svarlige forsøk på overføring av verdier fra enkelte grupper til andre – i samsvar med de rettskildesynsmåter jeg tidligere har gitt grunnlag for. Denne forskningsvirksomheten er ført videre, bl.a. om emner som juridisk grunnforståelse, forholdet mellom naturvernloven og plan- og bygningsloven og ”hekseprosesser” – rettssikkerhet.

## b) Publikasjoner 2004:

Misbruk av internasjonale rettsakter til å ”styre“ eller manipulere det norske rettsvesen og demokrati, Bloc, Årgang 3, utgave 1.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- ekspropriasjons- og bygningsrett
- folkerett

**4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Jfr. nedenfor under pkt. 7.

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

Diverse faglige foredrag og opplysningsvirksomhet, jfr. også pkt. 1 foran,

- rettskilder: bl.a. om grunntrekk i rettskildelæren; samt om nedvurdering av reelle hensyn og andre tilfeller av feilaktig rettskildebruk
- om miljøvern
- internasjonale spørsmål, derunder havrettsspørsmål, Svalbard mv.

- plan- og bygningsloven, samt om svikt i byggesaksbehandlingen, derunder om metoder som benyttes av dem som vil forhindre eller forpurre en forsvarlig varetakelse og vurdering av de relevante hensyn i samsvar med lovverket.
- manglende rettssikkerhet

#### **6. og 7. Konferanser, kongresser, seminarer, annen virksomhet**

- Kontinuerlig arbeid med norsk lovgivning, andre norske og internasjonale regler, inklusive traktater, som Utenriksdepartementets rådgiver i folkerett. Spørsmål om tiltak til avvergelse av havforurensning mv. Diverse spørsmål om oljevirkosomhet, rørledninger m.v.

**OLE GJEMS-ONSTAD**

dr. juris, professor II

**1. Forskningsvirksomhet**

## b) Publikasjoner:

- På'n igjen! - Høyres skattereform 2004-2006, Skatterett 2004 s 97-117
- Modernisert folketrygd - NOU 2004:1 - en utfordring, Skatterett 2004 s 118-138
- Rettslig prøving av bindende forhåndsuttalelser - Svar Til Thorbjørn Gjølstad, Skatterett 2004 s 195-199
- Lovavdeling, selskapsrett og reelle hensyn, Lov og Rett 2004 s 129-130
- Refund of Input VAT to Norwegian NPOs, VAT Monitor, Vol 15, 2004 s 244-246
- Husmannsskatterett, Artikkel som omtaler Dajan, Leegaard, Nordby og Ongre: EØS-avtalen og norsk skatterett, Universitetsforlaget i Utv 2003 s 1477-1481.
- Skattelovsamlingen 03-2004 14 utg. Gyldendal 1847 s
- Redaktør Norsk Elektronisk Skattebibliotek - 4 revisjoner i 2004
- Tiden venter ikke - eksistensielle refleksjoner om tid - temanummer Dyade nr 2 2004, Tidsopplevelser s 2-9
- Orden og punktlighet - tid som konvensjon s 10-17
- Så noen tiden gå forbi - tid i fysikk og mystikk s 18-31
- Rekker jeg frem - mytisk og litterær tid, s 32-49
- Forsonet tid - tiden som venn s 50-59
- Et vindu s 60-61
- Det Store Pyramidespillet, Økonomisk Rapport nr 2 2004
- MVA og skattereformen, Økonomisk Rapport nr 5/2004
- Bløff, Fata Morgana og Eldorado, Økonomisk Rapport nr 7 2004
- Skattereform kapittel II, Økonomisk Rapport nr 11/2004
- Skatteplanlegging '04 og '05, Økonomisk Rapport nr 14 2004
- Billigste sted for skatteavklaringer, Økonomisk Rapport nr 15 2004
- Aksjeselskapslandet, Økonomisk Rapport nr 17 2004
- Enklere bedriftsbeskatning, Økonomisk Rapport nr 19 2004

- Norges dummeste skatteregel, Økonomisk Rapport nr 21 2004

## **2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Skatterett

## **7. Annen virksomhet**

- Jeg er referee og medlem av Editorial Board for Voluntas - et internasjonalt fagtidsskrift om tredje sektor

**HARALD HAUGE**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004 :

Arbeidet med mitt PhD-prosjekt i skatterett vedrørende forholdet mellom regnskapsmessig og skattemessig tidfesting (periodisering), med særskilt fokus på i hvilken grad regnskapsmessige avsetninger kan fradragsføres skattemessig. Våren 04 brukte jeg en del tid på å skjære til temaet, delvis via prosjektpresentasjoner på UiO, på BI, samt på en konferanse i Amsterdam for yngre skatterettsforskere. En del tid gikk også med til å forberede mitt opphold som Visiting Researcher ved Harvard Law School. Oppholdet ble påbegynt i august 2004 og avsluttes i juni 2005. Formålet med oppholdet er å foreta en komparativ analyse innen ovennevnte tema.

## b) Publikasjoner i 2004:

- Nasjonalrapport til International Fiscal Association's kongress i Wien vedrørende "Group Taxation", publisert i: Cahiers de droit fiscal international, Vol 89b, 2004, Kluwer Law International.
- Kvartalsvise oppdateringer for Norge i online publikasjonen "Individual Taxation in Europe", Vol VI , publisert av International Bureau of Fiscal Documentation i Nederland, <http://www.ibfd.org/>

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Deler av forelesningsrekken "Bedriftsskatterett" våren 2004
- Veiledning av 3 studenter våren 2004.

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Deltok på International Bureau of Fiscal Documentation's seminar for yngre skatterettsforskere i Amsterdam sommeren 2004.
- Deltok på Harvard Law School's Seminar on Current Issues in Tax Law, Policy, and Practice høsten 2004.

**ANNE HELLUM**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004

Jeg arbeider med FNs kvinnekonvensjon både i Norge og tredje verden. I norsk sammenheng er fokus på den menneskerettslige kjønnsdiskrimineringsbeskyttelsens betydning for demokrati og rettsvern i det flerkulturelle Norge. FNs kvinnekonvensjon står sentralt i forhold til menneskerettighetsbasert utvikling som er en hjørnestein i norsk bistandspolitikk. Mitt arbeid med utvikling av begrepet er konsentrert om to aspekter ved retten til adekvat levestandard; kvinners adgang til vann og jord på lik linje med menn. Et helt knippe rettigheter omfattes, fra ressursmessige minimumsrettigheter til retten til deltakelse i forvaltning og fordeling av ressurser og beskyttelse mot kjønnsdiskriminering. Empiriske studier av land- og vannreform i Zimbabwe og etter hvert andre land i det særlig og østlige Afrika danner utgangspunktet for forskningen.

## b) Publikasjoner:

- Anne Hellum and Bill Derman, "Land Reform and Human Rights in Contemporary Zimbabwe: Balancing individual and social justice through an integrated human rights framework". *World Development* 2004 (32:10). ISSN 0305-750X
- Anne Hellum and Bill Derman, "Re-negotiating water and land rights in Zimbabwe: Some reflections on legal pluralism, identity and power", Murison, J., Griffiths, A. and King, K. (Eds) (2004) *Remaking Law in Africa*: Centre for African Studies, University of Edinburgh, ISBN 0-9545183-1-4. s. 233-261
- Anne Hellum og Bill Derman, "Zimbabwe - Stille diplomati og internasjonale menneskerettigheter på kollisjonskurs", Hefte for kritisk juss 2004 (30) nr.3
- Anne Hellum, "Se for dere et sammenfiltret kratt: Omtale av to bøker om islams samspill med internasjonal og lokal rett", *Retfærd, Nordisk juridisk tidsskrift*, 27: 4.

- Anne Hellum. Kvinnekonvensjon på sidespor. *Dagbladet* 2. mars 2004
- Anne Hellum. Kvinne vold og FNs kvinnekonvensjon. *Dagsavisen* 13. januar 2004
- Anne Hellum. Strid om kvinnekonvensjon. *Klassekampen* 15. april 2004
- Anne Hellum. Regjeringen gjør kvinners rettigheter til særrområde. *Kilden* [http:// Kilden/forskningsrådet.no/artikkel](http://Kilden/forskningsrådet.no/artikkel)
- Anne Hellum,. "Maktutredningens påstander om rettsliggjøring settes ut i livet settes ut i liv – en knekk for demokratiet?", Hefte for kritisk juss 2004 (30)

## **2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Women's law and human rights
- Likestillingsrett
- Retts sosiologi, innføring og mastergradskurs
- Veiledning 3 og 6 vekttallsoppgaver, mastergrader og doktorgrader

## **3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Rådsmedlem, Institutt for offentlig rett
- Medlem av forskningsutvalget ved De juridiske fakultet (fra desember 2004)
- SUMs styre (vara)
- UiOs Nord/Sør utvalg (vara)
- Programstyremedlem UTISØR, Norges Forskningsråd
- Programsstyret for bachelorprogrammet kjønn, feminisme og likestilling ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning, UiO

## **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Rettighetsbasert utvikling, eksemplifisert gjennom kvinners rett til land og vann. Mastergradskurs i Gender and development, NORAGRIC, januar
- Undervisning og veiledning mastergradskurs i women's law ved Universitet i Zimbabwe, januar/februar
- FNs kvinnekonvensjons og vold mot kvinner, Amnesty International, Oslo, februar 2004

- ”Inkorporasjon av FNs kvinnekonvensjon”, FOKUS hovedstyremøte, Oslo, februar
- Curriculum Development in International Women’s Law, 2nd Women’s Law Colloquium, Victoria Falls, Zimbabwe, Juli.
- Inkorporasjon av FNs kvinnekonvensjon i norsk rett, institutt lunj ved Institutt for offentlig rett, UiO, september
- ”The human rights based development approach, what is in it for women”, Democracy, Human Rights and Conflicts. Globalisation and marginalization. Multi- and Interdisciplinary Research on Development Paths in the South, Oslo Oktober 4-5
- “Sectoral Implications in Development: Women’s Rights ”The Oslo Workshop in Human Rights, Equity and Development 11-12 October 2004. The Norwegian Center for Human Rights
- “Divorce and the Rights of Muslim Women: Human Rights Concerns”, Research Course on Muslims and Divorce: Between Shariah and Human Rights, the Norwegian Center for Human Rights, October 7-9
- ”Forholdet mellom norsk og internasjonal rett, eksemplifisert gjennom FNs kvinnekonvensjon”. Doktorgradsseminar ved Det juridiske fakultet, Oslo, november
- ”Multikulturalisme til rettslig besvær”, Kulturell kompleksitet i det nye Norge (UiO), mandagsseminar, november

## **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Plural water laws, seminar at the International Water Management Institute, Pretoria Johannesburg, februar
- Avdelingsseminar, Avdeling for kvinnerett
- Institutt for offentlig retts seminar, Kongsberg
- Fakultetets seminar om forskningsstrategi, Klækken

## **7. Annen virksomhet**

- Prosjektleder Bistandsrelevant kvinnerett, finansiert av Utenriksdepartementet (UD)/ Norges Forskningsråd (NFR)
- Prosjektleder samarbeid mellom Det juridiske fakultet, UiO og Human Rights Study Center UiP, ble avsluttet i 2004
- Prosjektleder ”Demokrati, religion, og menneskerettigheter”, i samarbeid med professor Hege Skjeie, finansiert av NFR



- Medlem av forskergruppen Kulturell kompleksitet i det nye Norge (UiO)
- Southern and Eastern Africa Center for Women's Law (SEARCWL)  
Prosjektleder samarbeidsavtale Avdeling for kvinnerett
- Konsulentavtale mellom SMR og NORAD om oppdrag i bistands-  
relevant virksomhet, prosjektleder underavtale Senter for menneske-  
rettigheter og Avdeling for kvinnerett
- Redaksjonsutvalget for Social Justice and Global Development,  
Electric Law Journal, School of Law, University of Warwick
- CEDAW (FNs kvinnediskrimineringskonvensjon) rapportør i SMRs  
årbok i menneskerettigheter

**RAGNHILD HENNUM**

dr. philos, førsteamanuensis,

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004

Jeg ble tilsatt ved Institutt for offentlig rett 01.01.04, etter å ha arbeidet mange år ved Institutt for kriminologi. I forbindelse med at jeg ble ansatt ved instituttet har jeg fått nye undervisningsoppgaver. I 2004 fikk forskningen lide litt under at jeg måtte bruke mye tid på undervisning i fag jeg ikke hadde undervist i før. I tillegg gjennomførte jeg det obligatoriske pedagogiske kurset i 2004. Jeg har to prosjekter gående, ett om straffutmåling og et om bevis/forklaringer.

## b) Publikasjoner i 2004:

- ”Den rettslige behandlingen av voldtekt - hvorfor har Norge fått kritikk av FN?” I: Tidsskriftet Materialisten nr. 1 2004, side 31-40.
- Seksuelle overgrep mot barn: omfang og rettsapparatets behandling. Rapport. Redd Barnas rapportserie 2004:5

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- forelesninger i straffeprosess (3 semester fellesdelen)
- forelesninger i fellesprosessuelle emner bevis (3 semester fellesdelen)
- forelesning og kurs i strafferett for ikke jurister (JUOFF1500)
- forelesning (oversikt over straffeprosessen) for DAKOTA – studenter
- kurs i strafferett (offentlig rette grunnfag)
- veiledning av 10 vt. og 20 vt. oppgaver
- veiledning av hovedfagstudenter i kriminologi, masterstudent i retts sosiologi

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Foredrag på årsmøtet i Den norske dommerforening - juni 2004
- Foredrag på Globaliseringskonferansen – oktober 2004
- Foredrag på Åpen dag for videregående skoler – våren 2004

- Foredrag i Justisdepartementet (rettsapparatets behandling av vold mot kvinner – for japanske jurister) – august 2004
- Innlegg på nordisk workshop i strafferett - mai 2004

#### **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Deltakelse på det danske strafferetts- og prosesslærermøte, Sønderborg - august 2004
- Deltakelse på nordisk workshop i strafferett - mai 2004

#### **7. Annen virksomhet**

- Gjennomført kurset i universitetspedagogikk

**JO HOV**

dr.juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

a) Virksomhet i 2004:

- Jeg har hovedsakelig arbeidet med revisjon av Rettergang 1-3, med tanke på ny tvistemålslov.

b) Publikasjoner i 2004:

- Menneskerettighetene - en trussel mot rettssikkerheten? Lov og Rett 2004, s. 509-511.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger i fellesprosessuelle emner

**BENEDIKTE MOLTUMYR HØGBERG**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

Virksomhet i 2004:

Etter at jeg tiltrådte som stipendiat høsten 2004, har jeg i hovedsak arbeidet med mitt avhandlingsprosjekt om tilbakevirkningsforbudet etter grunnloven § 97

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- kurs i statsforfatningsrett

**INGUNN IKDAHL**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

- Jeg har hovedsakelig arbeidet med mitt doktorgradsprosjekt. Jeg har også hatt en studietur til Tanzania og Mozambique i tiden 25. april-16. mai, og hadde permisjon fra stillingen som stipendiat i tiden 1. april-15. juni for å delta i konsulentoppdrag for Norad om "Human Rights, Formalisation and Women's Land Rights in Southern and Eastern Africa", et emne som er nært relatert til mitt avhandlingsprosjekt.

## b) Publikasjoner i 2004:

- "Fattige kvinner kan tape", kronikk i Bistandsaktuelt nr 10/2004, sammen med Anne Hellum
- Intervju i nyhetsbrev fra Kilden (Informasjons- og dokumentasjons-senter for kvinne- og kjønnsforskning i Norge): "*Eiendomsrett og kvinnerett*" 6. desember 2004. (<http://kilden.forskningsradet.no>)

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Spesialfagene "Women's law and human rights", kvinnerett (likestillingsvarianten) og arbeidsrett.

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Presenterte paperet "Human rights as a framework for policy making: The case of women and land" på seminaret "Land and Water Reform in Africa: Law, Politics and Policies" arrangert av forskernettverket "*Custom and Conflict in Land and Water Management in Africa*", København. (Februar)

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Jan.: seminar om rettighetsbaserte tilnærminger til utviklingsarbeid, arrangert av Human Rights and Development Network.

- Feb.: Milepælkonferansen, arrangert av Likestillingscenteret, BFD og FOKUS. Seminar arrangert av forskernettverket ”*Custom and Conflict in Land and Water Management in Africa*”, København (se pkt 5)
- Mars: Seminar “Bruk av hijab i Norge”, arrangert av Senter for menneskerettigheter. Seminar ”Crossing Borders” om trafficking og utenlandske prostituerte i Oslo, arrangert av FAFO. PhD-seminar.
- April: Seminar om den afrikanske protokollen om kvinners rettigheter, arrangert av nettverket Human Rights and Development.
- Mai: Studietur til Brussel, Luxemburg og Strasbourg, PhD-programmet.
- Juni: Seminar om “The Politics of Socio-Economic Rights in South Africa: Ten Years after Apartheid”, UiO. Seminar: “Property Rights to Land and Natural Resources: Institutions, Politics and Culture”, NLH.
- Juli: Curriculum Development Seminar for Master of Women’s Law, Regional Women’s Law Center, University of Zimbabwe.
- August: Seminar ”Political Liberalism, Welfare, Gender and Human Capabilities”, hovedtaler Martha Nussbaum, Tromsø.
- September: Nasjonalt doktorandseminar i Tromsø, tema: ”Grunnrettigheter”
- Oktober: NFRs fagkonferanse ”Demokrati, menneskerettigheter og konflikt”, arrangert av programmet ”Globalisering og Marginalisering – Utviklingsveier i Sør”. Forskerkurs ”Muslims and Divorce”, Senter for Menneskerettigheter/UiO
- November: PhD-seminar

## **7. Annen virksomhet**

- Medlem av den norske redaksjonen for ”*Retfærd*”.
- Medlem av styringsgruppe for ”Human Rights and Development Network”, nettverk av NGO'er og noen akademiske institusjoner.

**HENNING JAKHELLN**

professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

Ved siden av nedennevnte publikasjoner har det i 2004 vært omfattende aktivitet knyttet til prosjektet [www.arbeidsrett.no](http://www.arbeidsrett.no); en kommentar til den nye arbeidsmiljølov og tilgrensende lover, såsom ferielov, permitteringslønnslov, konkurranseklausuler m.v., med utgivelse så snart den nye lov er vedtatt. Utgivelse vil skje såvel på nettet som i bok. Nettutgaven skal holdes ajour til enhver tid med bl.a. nyere rettspraksis, lovgivning, forskrifter, EU-direktiver, konvensjoner, internasjonale avgjørelser og uttalelser osv. Henning Jakhell og Helga Aune er hovedredaktører for prosjektet, der mer enn 30 praktiserende jurister er medarbeidere. - Nevnes kan også en bok om Norsk internasjonal arbeidsrett som er under utarbeidelse (i samarbeid med Irene Helmen, Else McClimans og Elin Nykaas).

## b) Publikasjoner:

- Oversikt over arbeidsretten, 3. utg. 2004, Damm forlag, 687 s.
- Arbeidsrettslig håndbok, privat sektor, LO-NHO-området, samarbeid med Ulf Ertzaas og Kari Andersen (HøyskoleForlaget 2004) 442 s.
- Arbeidsretten, i Knophs Oversikt over Norges rett (12. utg. 2004) s. 542-577
- Arbeidstakers rettigheter mot morselskap. *MarLus* 2004(310) s. 75-96
- Ytringsfrihet i arbeidsforhold. Arbeidstakere - samfunnsengasjerte, betrodde og innsiktsfulle medarbeidere - eller kranglebøtter, bråkmakere og angivere? *TemaNord* 2004(509) s.47-128
- Perspektiver på Statskonsult-saken. Perspektiver på saken om omdanningen av Statskonsult til aksjeselskap med henblikk på bl.a. reservasjonsrett, arbeidsplikt og -rett i oppsigelsesfrist, rett til ventelønn og dagpenger. *Juristkontakt* nr. 2 (2004) s. 41 flg.
- Redaktørens oppgaver. Redaktørens arbeidsoppgaver under journaliststreik. *Kronikk, Dagens Næringsliv* 14. mai 2004



- Taushet og lovverk. Omtale av rettsregler som knytter seg til sykepleieres rett og plikt til å melde fra om forhold som relaterer seg til deres arbeid, inntatt i Prosjekt Munnkurv (s. 23 - 27) som en del av den undersøkelse som Arbeidsforskningsinstituttet har utført på oppdrag av Norges Sykepleierforbund (november 2004).

## **2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger i arbeidsrett for spesialfag og valgfag.
- Veiledning av en rekke studentavhandlinger.

## **3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Redaktør av Institutt for offentlig retts skriftserie

## **4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Engasjement i forbindelse med forslaget til ny universitets- og høyskolelov - Vox Academica

## **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Arbeidsgiverbegrepet - hvem har arbeidsgiveransvaret? Forelesning 5. jan. 2004 på faglig pedagogisk dag, Blindern, Universitetet i Oslo
- Omorganisering og tjenstemannsrett, innledning 23. jan. 2004 på møte med tjenstemenn i Norad, Oslo
- Juridiske sider ved omstilling og nedbemanning, forelesning 28. jan. 2004 på "Januarkurset", Aktuell arbeidsmedisin, Statens arbeidsmiljøinstitutt, Oslo.
- Boikott i arbeidsforhold, seminarinnledning 17. feb. 2004 for Juridisk avdeling, Landsorganisasjonen i Norge, Oslo.
- Arbeidslivslovutvalgets innstilling, NOU 2004: 5, forberedt innlegg og deltagelse i paneldebatt på Arbeidsmiljøinstituttets seminar i Oslo Konferansesenter, 11. mars 2004
- Perspektiver i debatten om universiteters og høyskolars tilknytningsform til staten, innledning - samt Kommentarer til innledning om Arbeidslivslovutvalgets innstilling, begge på Utdanningsforbundets seminar på Hurdalsjøen, 26. mars 2004.
- Angriper transportarbeiderne organisasjonsfriheten, eller er gratispassasjerene en trussel mot organisasjonsdemokratiet. Rettslige

- betraktninger og fagpolitiske strategier. - Innlegg på åpent møte arrangert av EL&IT-forbundet m fl, Håndverkeren, Oslo 12. mai 2004
- Arbeidstakeres yringsfrihet, foredrag for YSs Juristforum, Oslo, 13. mai 2004.
  - Aldersdiskriminering - kommentarer til de nye bestemmelsene i arbeidsmiljølovens §§ 54 A flg., med særlig henblikk på bestemmelser med aldersgrenser - herunder aldersgrense 70 år på pressekonferanse 16. juni 2004 i regi av Senter for seniorpolitikk, Oslo.
  - Norsk kystfart og forholdet til Norsk Internasjonalt Skipsregister m.v. Orientering for Det norske maskinistforbund 9. sept. 2004
  - Ansattes yringsfrihet - blir kritiske ansatte vernet av nye GrL. § 100? Foredrag på Kommunalrettslig Forum, Oslo 21. sept. 2004
  - Ny lov om universiteter og høyskoler - hva nå? Innledning på Utdanningsgruppenes Hovedorganisasjons konferanse om høgre utdanning, 5. okt 2004, Oslo
  - Prosjekt Munnkurv. Deltagelse ved pressekonferanse SAS-hotellet 16. nov. 2004 av Arbeidsforskningsinstituttets presentasjon av undersøkelse utført på oppdrag av Norges Sykepleierforbund.
  - Tause tjenere. Innledning om arbeidstakere i kommunal sektor og yringsfrihet, på bakgrunn av den reviderte Grunnlovens § 100, på møte arrangert av Den norske redaktørforening, Oslo krets, i Høy-skolesenteret 24. nov. 2004.

Diverse intervjuer i dagspresse, radio og fjernsyn, særlig om arbeidsrettslige spørsmål. Av fjernsynsinnslag nevnes:

- Intervju i NRK Dagsrevyen om likestillingsspørsmål i tilknytning til kvinnelige skihoppere - adgangen til å delta i hopprenn i Vikersundbakken, 9. februar 2004
  - Deltagelse i NRK-frokost-tv om adgangen til å ta hensyn til tidligere domfellelse for vold og drap ved ansettelse i stilling ved barnehage, skolefritidsordningen osv., 17. februar 2004
- Deltagelse i TV-2 "God morgen Norge" om transportarbeiderstreiken og lovligheten av å stille krav om lønnstillegg til de organiserte arbeidstakere tilsvarende medlemskontingenten til fagforeningen (1,4%), 21. april 2004.

**JON T. JOHNSEN**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004 :

- Jeg ble valgt til dekan for Det juridiske fakultet fra 1.1.2004, noe som har begrenset egen forskningsinnsats nokså sterkt. Men innenfor disse rammer har jeg fortsatt mine komparative studier av rettshjelpordninger og av uskyldspresumsjonens rekkevidde, og arbeidet med et juridisk prosjekt om hvitvasking.

## b) Publikasjoner i 2004:

- Anmeldelse av Knut Papendorf: Advokatens århundre? Globaliseringen og dens følger for advokatmarkedet. Lov og rett 2004 (1-2):112-117

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger ex fac
- Forelesning klinisk kurs
- Veiledning av 3 doktorgradskandidater
- Veiledning av 5 store særoppgaver

**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Dekan og leder av fakultetsstyret
- Medlem av Justisdepartementets arbeidsgruppe for å utrede ”Krafttak for juridisk forskning”

**4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Uavhengig ekspert i en arbeidsgruppe under Europarådets kommisjon for effektiv rettspleie (European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ). Arbeidsgruppen har avgitt to rapporter:
- “Framework program: ” A new objective for judicial systems: the processing of each case within an optimum and foreseeable timeframe (CEPEJ (2004) 19 Rev)
- Report on European judicial systems 2002 (CEPEJ (2004) 30 Final)

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Foredrag om arbeidet til the European Commission for the Efficiency of Justice, Domstolsadministrasjonen, Trondheim 1.11.
- Tre foredrag om Juss-Buss, Beijing i tiden 11-20.12.2004
- Johnsen, Jon T., Regan, Francis: Finland's recent legal services policy reforms: Swimming against the tide of international reform? Konferansepaper. 5th International LSRC Conference "Social Exclusion: A role of Law?", mars 2004

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- 5th International LSRC Conference "Social Exclusion: A role of Law?", Cambridge 24.03.- 25.03.2004
- CEPEJ Working Group Meetings, Strasbourg 17-19.05, 22-24.09. og 8-10.11.2004
- CEPEJ Plenary, Strasbourg 9.06. og 1-3.12.2004
- Nordisk kriminalistmøte, Helsingfors 10-12.06.2004
- CEPEJ og EUs konferanse "Toward the ideal trial", Brussel 18-20.11.2004

**KIRSTEN KETCHER**

dr. juris, professor II

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004:

Religion er det nye prioriterede projekt på kvinneretten. Jeg har deltaget i seminarer, knyttet forskerkontakter til udlandet samt holdt oplæg. Endvidere arbejder jeg med EØS-rettens sociale dimension (arbejdsret- og socialret) i et kvindeperspektiv og deltager i forskellige faglige sammenhænge bl.a. i ekspertgrupper nedsat af kommissionen.

## b) Publikasjoner:

- Borgernes ret til høflig og hensynsfuld behandling, i Arne Fliflet (m.fl.): Festskrift til Hans Gammeltoft-Hansen, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2004.
- Kirsten Ketscher (red): Tekstsamling til europæisk socialret, Repro Kbh. 2004
- Fri bevægelighed - også for sociale rettigheder, *Socialrådgiveren*, nr. 6, 24. marts, 2 sider, Dansk Socialrådgiverforening, København 2004.
- Nettpublikasjoner: Regelsamling i europæisk socialret (høst 2004), Afgørelsessamling i europæisk socialret (høst 2004) og Elektronisk tekstsamling i europæisk socialret (høst 2004)

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Undervisning i kvinnerett spesialfag, nasjonal variant, høstsemesteret 2004
- Undervisning i arbeidsrett vår og høst 2004
- Veiledning av spesialfagstudenter ved Avdeling for kvinnerett
- Veiledning av stipendiater og forskere i forbindelse med doktoravhandlinger og annet arbeid for publisering.

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Veiledning av studenter og stipendiater med kvinnerett som spesialområde, UiB og UiT
- Foredrag på nasjonalt doktorandseminar i Tromsø høsten 2004

**7. Annen virksomhet**

- Deltagelse i diverse doktorgrads- og stillingsbedømmelser

**ASBJØRN KJØNSTAD**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004:

Jeg har i 2004 vesentlig arbeidet med helserettslige, trygderettslige og erstatningsrettslige spørsmål samt tilgrensende spørsmål innen arbeidsrett, statsrett og menneskerettighetsrett. Særlig viktig har det vært å studere rettsliggjøringsprosesser i det statlige og kommunale velferdssystemet. For oss som har vært med på disse prosessene og bidratt til å framskynde dem, er det interessant at dette har fått en så betydelig plass i maktutredningen, og at samfunnsforskere og enkelte jurister nå tar del i debatten.

## b) Publikasjoner i 2004:

## (1) Artikler

- Ulovfestet objektivt ansvar, Tidsskrift for Erstatningsrett 2004 s. 99-122 (ISSN 1503-6782).
- Det nyeste rettskildematerialet om det ulovfestede objektive erstatningsansvaret, Lov og Rett 2004 s. 579-605 (ISSN 0024-6980).
- Rett til helsetjenester, Jussens Venner 2004 s. 166-215 (ISSN 0022-6971).
- Ny lov om arbeidsskedeforsikring, Nordisk Forsikringstidsskrift 2004 s. 21-25 (ISSN 0348-6516).
- Forslag til ny lov om forsikring ved skader og sykdommer i arbeidslivet, Arbeidsrett 2004 s. 123-129 (ISSN 1503-5883).
- Forsikring og erstatning ved arbeidskader og arbeidssykdommer, Tidsskrift for Erstatningsrett 2004 s. 166-177 (ISSN 1503-6782).
- Røykfrie serveringssteder, Lov og Rett 2004 s. 211-223 (ISSN 0024-6980).
- Er det en menneskerett å røyke tobakk? Kritisk Juss 2004 s. 191-198 (ISSN 0804-7375).
- Røykeloven og juridisk metode, Lov og Rett 2004 s. 506-508 (ISSN 0024 6980).

- Sakkyndig utredning om Erstatningsrettslige synspunkter på omsorgs-  
svikt overfor barnevernsbarn i institusjoner i perioden fra 1945 til  
1980. Vedlegg 6 til NOU 2004: 23 (Barnehjem og spesialskoler under  
lupen) s. 204-220.

(2) Ledere, kronikker og anmeldelser

- Et nytt juridisk tidsskrift, Tidsskrift for Erstatningsrett 2004 s. 1-2  
(ISSN 1503-6782).
- Objektivt erstatningsansvar, Tidsskrift for Erstatningsrett 2004 s. 97-  
98 (ISSN 1503-6782).
- Romerrettstenkningens vekst og fall – og om nyliberalistiske ten-  
denser i erstatningsretten, Tidsskrift for Erstatningsrett 2004 s. 207-  
208 (ISSN 1503-6782).
- Rettsskapende virksomhet, velferdstjenester, og pasientrettigheter,  
Lov og Rett 2004 s. 385-386 (ISSN 0024-6980).
- Rettstilstanden under den nye røykeloven. Kronikk i Aftenposten  
28.05.04.
- Menneskerettigheter og røyking. Kronikk i Adresseavisen 11.06.04.
- Bokanmeldelse: Tillhörighet och sociala förmåner från 1600-talets  
Laws of Settlement till förordning nr 1408/71, Tidsskrift for  
Rettsvitenskap 2004 s. 212-214 (ISSN 0040-7143).

(3) Andre arbeider

- Leder for utredningen NOU 2004: 3 Arbeidsskedeforsikring (ISSN  
1503-6782) 507 sider.
- Redaktør for det nystartede Tidsskrift for Erstatningsrett 2004 (ISSN  
1503-6782) 286 sider.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger og kurs i velferdsrett
- Forelesninger i trygderett
- Forelesninger i sosial verneverett
- Forelesninger i helserett
- Veiledning (delansvar) for to doktorander
- Veileder for fire studentavhandlinger



**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Medlem av styret for Lovsamlingsfondet.
- Medlem av styret for Jahrefondet.
- Medlem av Det norske Videnskaps-Akademiet

**4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Formann i Utvalget for utredning av yrkesskadetrygd og yrkesskadeforsikring (ny lov om arbeidsskadeforsikring).
- Formann i Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden.
- Formann i skadenemnd for yrkesskadeforsikring og trygghetsforsikring (Gjensidige, Sjømannsforbundet og Rederiforeningen).
- Medlem av rådsforsamlingen for tobakksspørsmål i Helse- og sosialdirektoratet, til 1. juli 2004.
- Medlem av styret i Rådet for psykisk helse, til 1. juli 2004.

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Flere foredrag om de nye helselovene med forskrifter.
- Flere foredrag om yrkesskader og yrkessykdommer.
- Flere foredrag om pasientrettigheter.
- Flere foredrag om barnereettslige spørsmål.
- Flere foredrag om erstatningsrettlige spørsmål.
- Ca 10 andre foredrag i området velferdsrett.

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Fattigdomskonferanse, Oslo 4. og 5. februar 2004.
- Helse- og sosialrettsseminar (med innledning om Tvang og adferdspåvirkning i folketrygden), Asker 27. og 28. januar 2004.
- Seminar om "Pro-active social security administration", Leuven University, Belgia 15. og 16. april 2004.
- Internasjonal tobakkskonferanse, Oslo 19. og 20. april 2004.
- Konferanse om European Social Security (EISS), Roma 23. – 25. september 2004.
- Seminar for Institutt for offentlig rett, Kongsberg 4. og 5. november 2004.
- Trygdeforskningsseminar, Oslo 3. og 4. desember 2004.

**7. Annen virksomhet**

- Fagredaktør for sosialrett i Norsk lovkommentar.
- Medlem av styret for Forum for helserett.
- Medlem av Samfunnspolitisk Forum i Landsforeningen for hjerte- og lungesyke.

**DAG MICHALSEN**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004:

Den faglige utvikling i 2004 var først preget av arbeidet med den norsk-svenske unionsrettshistorien. I prosjektet er det utgitt flere studentavhandlinger og jeg har selv skrevet bidrag til og redigert (med Ola Mestad) boken *Rett, nasjon, union* (som kommer 2005). Jeg har også arbeidet videre med noen spørsmål innen rettshistorisk metode (se under b). Av andre pågående prosjekter vil jeg fremheve deltakelsen i det internasjonale konstitusjonsprosjektet 'The Rise of Modern Constitutionalism 1776-1849' og det rettskulturelle prosjektet 'Law and visualisation'. Jeg planlegger å ha ferdig lærebok i rettshistorie i 2006. – Jeg var sykmeldt fra oktober og ut året.

## b) Publikasjoner:

- 'Europa' i europeisk rettshistorie, i: Jussens Venner 2004 s. 144-165
- Hva er "europeisk rettskultur"?, i: Tidsskrift for rettsvitenskap 2004 s. 20-49
- Introduksjon til den norsksvenske unionens rettslige historie, i: Retfærd 2004 s. 66-79
- Om å lese Edward Gibbon rettshistorisk - en personlig beretning, i: Per Christiansen (red): Fra Driftssentralen til Teorifagbygget. Jubileumsskrift Det juridiske fakultet Tromsø. Tromsø 2004 s. 153-159
- Rettsvitenskapens mange identiteter - bidrag til den rettsvitenskapshistoriske metode, i: Norden, rätten, historia - Festskrift till Lars Björne. Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys 2004 s. 171-191
- Stang, Fredrik 1867-1941, i: Norsk biografisk leksikon, bind 8. Oslo: Kunnskapsforlaget 2004 s. 382-383
- Steenbuch, Henrik 1774-1839, i: Norsk biografisk leksikon, bind 8. Oslo: Kunnskapsforlaget 2004 s. 396-397

- WOZU - Rechtsgeschichte? i: Rechtsgeschichte. Zeitschrift des Max-Planck-Instituts für Europäische Rechtsgeschichte, (Frankfurt) 2004 s. 67-73

## **2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Ordinær undervisning i rettshistorie i forskjellige varianter.
- Veileder for fire 20 vektfulls studentavhandlinger som ble sensurert i 2004
- Veileder for to doktorander (Tromsø og Bergen)

## **3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Varamedlem til Likestillingsutvalget ved fakultetet
- Medlem av instituttrådet ved Institutt for offentlig rett
- Vararepresentant for leder i Klagenemnda for stedsnavnsaker, Norsk språkråd
- Medlem av Kjeldeskriftkommisjonen, Riksarkivet

## **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Om å lese Edward Gibbon rettshistorisk. Innlegg på heldagsseminar for Kjersti Selberg ved Avdeling for rettshistorie 20.1.
- Den norsk-svenske unionens rettslige historie. Forelesning på Historisk institutt, Oslo 4. 2.
- 'Europa' i europeisk rettshistorie'. Forelesning på seminar for juridiske doktorander om rettslig internasjonalisering, Det juridiske fakultet Oslo, 26.3.
- What is a Constitutional Tradition? Forelesning. Seminar on Legal Cultures and Traditions. København Universitet 07.05.
- Norsk rettsvitenskap i den norsk-svenske unionen 1814-1905. Forelesning på Rett, nasjon, og union - seminar om rettslige aspekter ved den norsksvenske unionen, Oslo 19.08 - 20.08
- *The Formation of a Public-Legal Sphere: The Legal Journals in Norway in the 19th Century*. Forelesning på kongressen 'Juristische Zeitschriften in Europa'. Max Planck-Institut für europäische Rechtsgeschichte 30.09 - 01.10
- Arrangerer fast seminarrekke ved Avdeling for rettshistorie, se hjemmeside <http://www.jus.uio.no/ior/rettshis/index.html>

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

Se i punkt 5 for deltakelse på konferanser der jeg selv holdt forelesninger. Ellers:

- REUNA Legal history on the edge of Europe: Nordic law in the European legal community 1000-2000 finansiert av NORFA:
  1. Theoretical and methodological questions in legal history. 15-17 april Helsingfors
  2. History of ideology and learning in law: influences, reception, endogeneity. 9-11 september Lund.

**7. Annen virksomhet**

- professor II ved Det juridiske fakultet i Tromsø

**ANNE ROBBERSTAD**

dr. juris, professorstipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

Jeg har fortsatt mine studier i sivilprosess, nå særlig med vekt på mitt pågående prosjekt, som er en avhandling om rettskraft. Boken ventes avsluttet i 2005

## b) Publikasjoner i 2004:

- Utenlandske sivilprosessforbilder - for Francis Hagerup og Tvistemålsutvalget (NOU 2001:32), i Festskrift till Per Henrik Lindblom, Iustus Förlag, Uppsala 2004, s 575-588

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Kurs og emneforelesning i sivilprosess profesjonsstudiets fellesdel
- Sensur av 20-talls spesialoppgave

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Voldtektsofferets stilling som menneskerettslig utfordring. Foredrag for sekretariatet i Amnesty International Norge, Oslo:
- Utenlandske sivilprosessforbilder - for Francis Hagerup og Tvistemålsutvalget (NOU 2001:32). Faglunsj Avdeling for Petroleumsrett og Senter for Europarett
- Den fornærmedes straffeprosessuelle stilling. Juristenes Utdannings-senter (JUS.) Foredrag på juristenes ajourføringskurs om bistandsadvokatens faglige utfordringer
- Fornærmedes stilling i norsk rett. Foredrag på møte arr. av Amnesty International Juridisk Studentnettverk i Frokostkjelleren. I panel med advokatene John Christian Elden, Anne Kristine Bohinen og statsadvokat Morten Eriksen.

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Deltagelse i symposium om Parallell and Conflicting Enforcement of Law, Thoresta, Sverige, 18.-19. august 2004

## NICOLAS DE SADELEER

Professor Dr.  
EU Marie Curie Chair

### 1. Forskningsvirksomhet

#### a) Virksomhet i 2004:

Since 1<sup>st</sup> February 2004, Nicolas de Sadeleer is professor at the University of Oslo. His research project, sponsored by the EU, is dealing with the compatibility of the implementation of a precautionary principle in order to manage technological risks in accordance with basic legal requirements within International (WTO) law, European Community law and national law.

Against this background, Nicolas de Sadeleer has been taking part in different conferences and seminars in the Nordic countries, where he had intervened in a number of fields (biodiversity, environmental principles, climate change, chemicals, waste management, ...).

By the same token, besides teaching at the law faculty, he is supporting different Phd Students in Oslo, Bergen and Tromsø universities.

#### b) Publikasjoner i 2004:

##### BOOK/

Droit international et communautaire de la biodiversité, Paris, Dalloz, 770 p., en collaboration avec C.-H. Born

##### ARTICLES//

- “L’environnement : l’écologie inoffensive”, sous la dir. de O. De Schutter et de P. Nihoul, Une Constitution pour l’Europe. Réflexions sur les transformations du droit de l’Union européenne, Bruxelles, Larcier, 2004, pp. 367-393.
- “The Effect of Uncertainty on the Treshold Levels to which the Precautionary Principle Appears to be subject”, in J.S. Applegate (ed.), Environmental Risk, vol. II, Serie “The International Library of



- Environmental Law and Policy’, Ashgate, Londres, 2004, pp. 453-480.
- “O Estatuto do Principio da Precaução no Direito International”, in M. Varella et A. Platiau (Dir.), *Principio da precaução. Coleção direito ambiental em debate*, Belo Horizonte, Editora Del Rey, 2004, pp. 47-74.
  - “Modernity, Post-modernity and Environmental Principles”, in R. Macrory (ed.), *Environmental Principles*, Groeningen, Europa Law publishing, 2004, p. 225-236
  - “La conservation des habitats naturels en droit communautaire”, *Natura 2000 et le droit*, Bruxelles, Bruylant, 2004, pp 9-64.
  - “La répression des infractions en matière de gestion des déchets”, in Fr. Compte et L. Kramer (eds.), *Environmental Crimes in Europe*, Groeningen, Europa Law Publishing, 2004, pp. 65-70.
  - « Les déchets, les résidus et les sous-produits. Une trilogie ambiguë », *Revue du Droit de l’Union Européenne*, 3/2004, pp. 457-497.
  - « Le principe de précaution dans la jurisprudence administrative », in G. Kremlis, G. Balias et A. Sifokis (éds.), *Le principe de précaution*, Hellenic Society of Environment, Athènes, 2004, pp. 197-212.
  - Legal Constraints on National Measures to promote environmentally-friendly products, Brussels, Belgian Science Policy, 2004, 91 p.

## **2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- LLM International law – classes on environment international law

## **3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Member of the Miljøgruppe.

## **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Pace Law School, USA, Université catholique de Louvain and Saint-Louis, Belgium

## 6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer

### Seminars at UiO

- 20th February: Conference Miljørettlunsi i Institut for Offentlig og International “Producer Liability”
- 12th March: Conference Miljørettlunsi, Institut for Offentlig og International Rett “Implications of the New EU Chemical Policy”
- 6th May: Conference on my Book Environmental Principles at the Institute of Maritime Law, Law Faculty, University of Oslo
- 5 th November: Conference Miljørettlunsi, Institut for Offentlig og International Rett ”Risk management and Risk assessment in the EU and in the USA: antagonisms and synergies”

### Conferences, Seminars & Meetings Related To Nordic Environmental Law Network (NelN) And Norsel Networks Activities In The Nordic Countries

- 29th-30th March: NELN Conference in Århus, on Economic instruments and Environmental Law. – Conference on Nature conservation in Europe
- 19th April: University of Stockholm, conference organized by Jonas Ebbesson.- conference Natura 2000 and Waterframework Directive
- 7-9 June: Miljørettsseminar i Tromsø, organized by the law faculty. – Conference on the concept of Biodiversity
- 22-28 August: Nordic environmental Law network (NELN) meeting in Reijckavik, Iceland, Protection and Management of the Marine and Coastal Environment in International and National Law”- Conference on Marine Biodiverisy
- 1st September Conference on the Precautionary Principle at the Alliance française, Oslo
- 11th- 12 th October: Academy of Sciences, Helsinki, Finland, Inaugural lecture and seminar at the Law faculty of Helsinki on Risk Assessment
- 9th November: Meeting with Swedish administrations (Naturvårdsverket, Kemikalieninspektioen) on Chemicals EU policy
- 10th November: Seminar on Natura 2000 at the Law Faculty of Uppsala University

- 17-19 November: Conference on Access to Justice in Luleå University of Technology, Sweden. NORSEL Seminar

Conferences, seminars & meetings related to activities organised by the group of political advisers of the European Commission

- 27-28th June: GOPA & LSE Conference on the Risk, Uncertainty and Dissent, Dealing with Chancy Science and Chancy Society, meeting organized by the Group of Policy Advisers of the President of the European Commission;
- 19-21st September: *“The Fourth Transatlantic Dialogue on Precaution: Risk Management in a Complex World”*, organized by the Group of Policy Advisers of the European Commission, the Duke Center for Environmental Solutions, and The German Marshall Fund of the US.

Conferences, seminars & meetings in the USA

- 10th August – 20th August 2003 : Visit of Pace Law School, US Supreme Court, Center for International Environmental Law, Washington DC, Georgetown University, Columbia District Court of Appeal, Center for Environmental Solutions, Nicholas Duke of the Environment & Earth Sciences, Duke University, MIT, Tufts University, Harvard University, Lowell University
- 19th-25th October: Meetings and lectures at Pace Law School, NY and at the United Nations
- 27<sup>th</sup>- 29th October: Conference at Pace Law School, NY “Access to Justice in Europe”
- Conference at the Center for International Environmental Law, Washington DC “Recent Developments in European and International Law”
- Conference at the World Bank organized by the Legal Vice Presidency, Staff Development Committee “Legal Measures to Protect Biodiversity: Lessons from Europe”

Conferences, seminars & meetings in Germany, France and Belgium

- 30th August-2nd September: Visit of Prof. Gerhard Roller at the law faculty
- 21-24 September: Seminar Sorbonne-Paris I – Conference on Liability 2004/35 Directive
- 25th September: Conference in Bremen, FRG – Biodiversity in Europe
- 28th September: Seminar Vrije Universiteit Brussels – Conference on the precautionary principle and risk assessment
- 2nd – 3rd December : Conference in Riga organized with the collaboration of the Latvian Ministry of Environment – Eu environmental policy

**TORUNN SALOMONSEN**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004:

Har arbeidet med temaer knyttet til min doktoravhandling i internasjonal strafferett (folkerett, strafferett og strafferettsfilosofi). Har også arbeidet med div. temaer i rettsteori/rettsfilosofi i forbindelse med deltakelse på doktorgradsprogrammet og på stipendiatkollokvier.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- seminarer i folkerett på offentlig rett grunnfag og Bachelor i internasjonale studier
- forelesninger i internasjonal strafferett på masterstudiet i folkerett samt masterprogrammet i menneskerettigheter,
- integrasjonsforelesninger i folkerett/strafferett
- veiledning av spesialoppgaver

**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- stipendiatrepresentant i Instituttrådet ved Institutt for offentlig rett

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Foredrag på lunsjseminar på kvinneretten
- Forelesning på master i fredsstudier
- Forelesning for UDI om internasjonal strafferett og utløsningsklausulen i Flyktningkonvensjonen
- Undervisning på seminar for forsvaret arrangert av Norges Røde Kors
- Forelesning på seminar arrangert av forsvaret/Forsvarsdepartementet

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Ruhrgas-seminar i Bergen, EU-strafferett
- Konferanse i Firenze arrangert av Europeisk forening for internasjonal rett (ESIL)

- Møte i Nordisk kriminalistforening, Helsinki
- Deltakelse på møter i Norsk forening for internasjonal rett
- Folkerettslunsj, kollokvier i rettsteori, instituttlunsjer og strafferettslunsjer

**INGER-JOHANNE SAND**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

Jeg har i 2004 arbeidet med nyere rettsteori sett i forhold til rettens internasjonalisering, forholdet mellom rett og politikk, samt makt, demokrati, konstitusjonalisering og globalisering, rettens internasjonalisering med særlig henblikk på forholdet mellom internasjonal handelsrett og den sosiale og miljømessige dimensjon. Arbeidet har ikke minst tatt opp forholdet til samfunnsmessige tjenester og reguleringen av bio- og genteknologi (som rettslig regulering og ut fra en ”risiko-samfunn”-problematikk). Jeg har arbeidet med dette gjennom egen forskning, veiledning og deltakelse i forskningsmiljøer i Oslo, Norden (København, Gøteborg, Helsinki) og internasjonalt (EUI, Firenze m.fl.).

## b) Publikasjoner:

- ”Polycontextuality as an Alternative to Constitutionalism” i ”Transnational Governance and Constitutionalism”, red. Christian Joerges, Inger-Johanne Sand, Gunther Teubner, Oxford: Hart Publishing, 2004, side 41-65.
- ”Governmentality, biopolitics and the EU” i ”Europe in Search of Meaning and Purpose”, red. Kimmo Nuotio, Helsinki: Faculty Forum, 2004, side 149-170
- ”Stat og ledelse i det polycentriske samfund”, i ”Offentlig ledelse i managementstaten”, red. Dorthe Pedersen, Fredriksberg: Samfundslitteratur, 2004, side 64–84.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Kurs i statsforfatningsrett, offentlig rett grunnfag og annet år på Masterstudiet i juss
- Introduksjonsforelesninger, annet år Masterstudiet.
- Forelesninger i rettssosiologi, innføringskurs i rettssosiologi og på bachelorgrad i rettssosiologi

- Forelesninger i International Constitutional Law, valgfag (høst)
- Forelesninger og ledelse av doktorgrads- og phd-seminarer, i WTO-rett, rettsteori og rettshistorie
- Medlem av bedømmelseskomité for doktorgradsavhandling ved i rettsvitenskap
- Veiledning av spesialoppgaver i juss, og av oppgaver på Master of International Public Law.
- Veiledning av doktorgrads- og phd-stipendiater.

### **3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- **Medlem av Forskningsutvalget ved fakultetet**

### **4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- **Medlem av Regional etisk komite for medisinsk forskning (øst)**
- Deltakelse i møter med Arbeids- og administrasjonsdept vedrørende oppfølging av NOU 2003: 34 Mellom stat og marked (i egenskap av leder for det utvalg som skrev utredningen).

### **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Forelesning ved faglig-pedagogisk dag, UiO, Blindern
- Foredrag om Ryssdalutvalgets innstilling i Nordisk Administrativt Forbund, Oslo
- Seminar og forelesning om NOU 2003: 34 "Mellom stat og marked" for forvaltningsgruppen i Arbeids- og administrasjonsdepartementet
- Foredrag om det samme på Rokkansentret, Universitetet i Bergen.
- Forelesning om "Transnational Governance and the Regulation of Bio- and Genetic technologies", Master- and Phd-seminar, Warwick University
- Forelesninger på Master of Public Administration-programmer ved Høgskolene i Nord- og Sør-Trøndelag og ved Handelshøjskolen i København, om "Refleksiv rett og nettverksstaten" og "Stat og ledelse i det polycentriske samfunn"
- Innledninger ved politikkgruppens seminarer, Institutt for ledelse, politik og filosofi, Handelshøjskolen i København, om "Maktbegrepet i de danske og norske maktutredningene" og om "Luhmanns teorier om retten"



- Forelesninger i helserett for studenter i Master-studium for sykepleiere, Høgskolen i Oslo
- "Rett og usikkerhet", foredrag ved Retsvidenskab, Universitetet i København, august

#### **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- European Society of International Law, inaugural conference, Firenze, mai (paper, og chair for gruppe om New Technologies)
- "Globalisation", konferanse, workshop, Handelshøjskolen i København, juni
- "Kelsen and globalisation", workshop, Universitetet i Flensburg, juni
- International Law Association, konferanse, deltakelse i oppstart for gruppe for Bioteknologi (på vegne av den norske foreningen av ILA), Berlin, august
- "Velferd og systemteori", seminar ved institutt for ledelse, politikk og filosofi, Handelshøjskolen i København, november

#### **7. Annen virksomhet**

- Opponent ved doktordisputas ved Juridiska Institutionen, Universitetet i Gøteborg ("Communicating Justice Providing Legitimacy", Sara Stendahl)
- Opponent ved phd-forsvar ved Retsvidenskab, Universitetet i København ("Kriminalitet og magt", Christian Borch)

**KIRSTEN SANDBERG**

dr. juris, førsteamanuensis

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

Jeg har arbeidet med barns menneskerettigheter, særlig i forhold til inkorporeringen av FNs barnekonvensjon i menneskerettsloven, se artikkel nedenfor. Sammen med forskere ved Institutt for samfunnsforskning har jeg utarbeidet en søknad til Norges forskningsråd under Velferdsprogrammet om midler til et prosjekt om barns rettigheter, herunder de juridiske delprosjektene Barns deltakelse i avgjørelser som gjelder dem selv og Barn og religionsfrihet. Innledet samarbeid med University of Edinburgh om barns deltakelse. Deltatt i utarbeidelsen av den tverrfaglige HUMSAM-søknaden Oppvekst i kunnskaps-samfunnet.

## b) Publikasjoner i 2004:

- Privatisering av førstelinjetjenesten i barnevernet, *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål* 2004 s. 84-100
- Inkorporeringen av barnekonvensjonen i norsk rett, *Kritisk juss* 2004 s. 316-329
- Oppslagsordene Barnevern og Barnevernsinstitusjoner i *Store norske leksikon*

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger i barnerett valgfag
- Forelesninger i kommunalrett valgfag
- Kurs i velferdsrett på offentlig rett grunnfag
- Kurs i forvaltningsrett på offentlig rett grunnfag, 2. avd. og profesjonsstudiet
- PBL-kurs i forvaltningsrett på profesjonsstudiet og til 2. avd.
- Veiledet spesialoppgaver i barnerett

**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Nestleder, Institutt for offentlig rett

- Varamedlem i fagrådet for Norsk senter for barneforskning (NOSEB), NTNU
- Varamedlem til styret for Norsk senter for menneskerettigheter

#### **4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Medlem av Utvalget for nasjonal kartlegging av omsorgssvikt og overgrep i barnevernsinstitusjoner 1945-1980, se NOU 2004: 23
- UiOs representant i Forum for barnekonvensjonen, koordinerende organ for de uavhengige organisasjoners arbeid med gjennomføringen av FNs barnekonvensjon i Norge

#### **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Hvilke verdimeslige skiller finnes mellom tvang etter barnevernloven og annen tvangsbruk? Sosialrettsseminar Vettre, januar
- Verdivalg og virkemidler i barnevernet, forelesning Faglig-pedagogisk dag ved UiO, januar
- Tilbakeføring av barn etter omsorgsovertakelse, forelesning Oppland krets av Den norske advokatforening, Gjøvik, februar
- Det biologiske prinsipp, innledning på internseminar NOVA, mars
- Jussens forhold til sakkyndigrapporter, foredrag Juristenes utdanningssenter, mars og juni
- Akuttvedtak og menneskerettigheter, foredrag Juristenes utdanningssenter, mars og juni
- Bruk av private aktører i barneverntjenesten; fosterforeldre, barnehjem og førstelinjetjenesten, foredrag Juristenes utdanningssenter, mars og juni
- Presentasjon av avhandlingen, Barne- og familiedepartementet, april
- Prosessuelle spørsmål knyttet til samvær i barnevernsaker, Regionmøte for fylkesnemndene i region øst, Tjøme, juni
- Samvær ved omsorgsovertakelse – til barnets beste eller effektiv hindring av tilbakeføring? Innledning Barnevernjuridisk forum, september
- Forholdet mellom barnevernloven og utlendingsloven, forelesning Høgskolen i Oslo, etterutdanning i etnisitet og barnevern, mai og november

- Naturens orden – til barnets beste? Farskap, samvær, omsorg. Foredrag på seminar ved Lucy Smiths 70-årsfeiring, oktober

#### **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Arrangert og innledet ved seminaret Barns rett til deltakelse, med gjesteforelesning av Kay Tisdall, University of Edinburgh, november

#### **7. Annen virksomhet**

- Redaksjonsmedlem i Tidsskrift for familierett, arverett og barnevern-rettslige spørsmål
- Varamedlem i Børsklagenemnda

**EIVIND SMITH**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

2004 har vært sterkt preget av de gleder og bekymringer som har fulgt med mitt nye verv som leder av Institutt for offentlig rett. Men det har også blitt tid til faglig virksomhet ellers. Forskningsmessig har vel de største resultater sprunget ut av samarbeidet med Olof Petersson og andre sentrale personer innenfor rammen av det komparativt anlagte SNS författningsprosjekt (Stockholm); årets grøde var bl.a. to bøker og flere artikler. Også den fortsatte deltagelse i flere europeiske forskningsnettverk, i ledelsen av International Association of Constitutional Law og i arbeid for Europarådet samt oppholdene som gjesteprofessor i Bordeaux og som senior fellow ved University of California/Berkeley har vært viktig for meg. – Fra Norge nevner jeg særskilt arbeidet med å forberede fem av de forslag til grunnlovsendring som ble fremmet sommeren 2004.

## b) Publikasjoner i 2004:

## Bøker:

Eckhoff, Torstein og Eivind Smith: *Forvaltningsrett*. 7. utg. 2. opplag.  
Oslo: Universitetsforlaget, 2004. XXI, 538 s.

Olof Petersson, Lauri Karvonen, Eivind Smith, Birgitta Swedenborg:  
*Demokratins grundlag*. Stockholm: SNS Förlag, 2004. 163 s.

Eivind Smith og Olof Petersson (red.): *Konstitutionell demokrati*.  
Stockholm: SNS Förlag, 2004. 232 s.

## Offentlige utredninger:

*Forskningsrådets legitimitet. Habilitet og kvalitet i søknadsbehandlingen*.  
Rapport fra et utvalg oppnevnt av Hovedstyret i Norges forskningsråd.  
Oslo: Norges forskningsråd, 2004. 74 s. + vedlegg. (Leder: Eivind Smith.)

Artikler i tidsskrifter og antologier:

Vers une constitutionnalisation de l'autonomie communale en Norvège? In: Pierre Bon, Pierre Delvolvé, Yves Jégouzo, Philippe Terneyre (sous la dir. de): *Mouvement du droit public. Du droit administratif au droit constitutionnel. Du droit français aux autres droits*. Paris: Editions Dalloz, 2004 s. 947-966.

Constitution et élections. In: *Annuaire International de Justice Constitutionnelle*. Vol. 19 – 2003. Paris : Economica, 2004, s. 250-258.

L'évolution de la fonction publique : Vers une européanisation ? In: *Annuaire européen d'administration publique*. Vol. XXVI – 2003. Aix-en-Provence: Presses Universitaires d'Aix-Marseille, 2004, p. 179-198.

Konstitutionell demokrati som begrepp och som ideal (sammen med Olof Petersson). I: Eivind Smith og Olof Petersson (red.): *Konstitutionell demokrati*. Stockholm: SNS Förlag, 2004 s. 7-41.

Politikernas konstitution - eller folkets? I: *Svensk Juristtidning* 2004 s. 676-706.

Avisartikler m.v.:

Det stärker inte grundlagen [sammen med Olof Petersson]. I: Upsala Nya Tidning 13.08.2004.

Ytringsfrihetens vern. I: Aftenposten 10.09.2004 [kronikk]

Diskutabel prosess mot vedtak. I: Aftenposten 29.09.2004 [debattarena]

Knebler i det godes navn. I: Ukeavisa Ny Tid. Nr. 34, 24.09.2004 s. 4-5 [intervjuet]

Sverige behöver ny grundlag [sammen med Olof Petersson]. I: Svenska Dagbladet 25.10.2004 [Brännpunkt].

Bedre rettssikkerhet med forvaltningsdomstoler. I. Stat & Styring 4/2004 s. 27-29 [intervju].

## **2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

Innenfor rammene av forskningstermin samt fritak for undervisningsplikt som følge av vervet som instituttleder:

- Forelesninger i statsforfatningsrett
- Doktorgradsveiledning

## **3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

Leder av et utvalg oppnevnt av Hovedstyret i Norges forskningsråd (2003-2004), se utvalgets rapport "Forskningsrådets legitimitet. Habilitet og kvalitet i søknadsbehandlingen". Oslo: Norges forskningsråd, 2004. 74 s. + vedlegg.

Riksbankens jubileumsfond (Sverige):

- Medlem av beredningsgruppen for statsvitenskap, juridik m.m.
- Medlem av prioriteringsgruppen for kulturvitenskaplig forskning

Medlem av internasjonal gruppe for å evaluere forskningen i offentlig rett ved Københavns universitet

Medlem av styringsgruppen for nordisk forskernettverk om rett og religion

Varamedlem, styringsgruppen for HUMSAM-programmet om kulturell kompleksitet i det nye Norge (UiO)

## **4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

Leder, Rådet for taushetsplikt og forskning (Justisdepartementet)

## **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

Gjesteprofessor ved Université Montesquieu (Bordeaux IV) (Frankrike)

Visiting Senior Fellow, The Earl Warren Legal Institute, The Boalt Hall School of Law, University of California at Berkeley (USA)

Foredrag, gjesteforelesninger, seminarinnlegg eller møteledelse (noen ganger mer enn ett på hvert sted) i bl.a. Aix-en-Provence, Beijing, Berkeley, Bordeaux, Budapest, Kongsberg, Molde, Oslo (bl.a. Institutt for statsvitenskap, Barne- og familiedepartementet og Sosialdepartementet), Paris, Praha, Regensburg, Tromsø, St. Gallen, Santiago di Chile, Stavanger, Strasbourg, Stockholm, Trondheim, Uppsala.

Et stort antall intervjuer i massemedia (aviser, radio og TV)

## **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

Se pkt. 5

## **7. Annen virksomhet**

- Visepresident, Group of Independent Experts, European Charter of Local Self-Government (Europarådet)
- Medlem av eksekutivkomitéen og leder av programkomitéen, International Association of Constitutional Law
- Medlem, Groupe d'Etudes et de Recherches sur la Justice Constitutionnel
- Medlem, European Group of Public Law
- Honorary Fellow, The Earl Warren Legal Institute, The Boalt Hall School of Law, University of California at Berkeley
- Medlem, Det Norske Vitenskaps-Akademi
- Medlem, Academia Europaea
- Korresponderende medlem, International Academy of Comparative Law
- Styreleder, Institutt for samfunnsforskning
- Styremedlem, Nordisk administrativt forbund, Norsk avdeling
- Styreleder, Dagbladets stiftelse
- Medlem av direksjonen, Polyteknisk forening
- Medlem, Demokratirådet 2004(SNS, Stockholm)
- Div. ekspertoppdrag, Europarådet
- Medlem av diverse redaksjonsråd m.v.
- Doktorgradsbedømmelse, Universitetet i Umeå



- Post.doc-bedømmelse, Universitetet i Oslo

**ELISABETH GORDING STANG**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

- Jeg har først og fremst arbeidet med doktoravhandlingen. I denne sammenheng ar jeg også hatt flere interne prosjektframleggelse i ulike instituttmiljøer samt innlegg på internasjonalt barnerettsseminar (se pkt. 6), og samarbeidet med andre forskningsinstitusjoner og enkeltpersoner utenfor fakultetet. – Aktiviteten har vært begrenset av at jeg har hatt 20 % permisjon fra min stipendiatstilling.

## b) Publikasjoner

”Taushetsplikt eller talerett? Særlig om barnevernets møte med mediene, i Tidsskriftet Norges Barnevern nr. 2 – 2004, s. 16-29.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Studentveiledning i barnerett

**4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Sekretær for Rådet for taushetsplikt og forskning

**5 Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Foredrag om barnevernets taushetsplikt, på konferanse om åpenhet i barnevernet i regi av Fellesorganisasjonen for barnevernpedagoger og sosionomer, Oslo, 3. mars
- Foredrag om frivillige hjelpetiltak i barnevernet, panelinnlegg om barnevernet og mediene, på det årlige barnevernrettskurset arrangert av Juristenes Utdanningscenter, 18-19 mars, Holmsbu, og 7-8 juni, Oslo (reprisekurs)
- Innlegg om ”Children’s participation in child protection cases”, Seminar ved Avdeling for kvinnerett om barns rett til deltakelse, 26. november

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Deltakelse på kvinnerettsdager, faglunsjer og seminarer ved Avdeling for kvinnerett.
- Nasjonalt Phd-seminar Sommarøya/Tromsø, 20.-22. september
- Festseminar for Lucy Smith, Juridisk Fakultet, 19. oktober
- Instituttseminar Kongsberg, 4.-5. november
- Phd-seminar, Juridisk Fakultet, 11. november

**7. Annen virksomhet**

- Skriveopphold i København 2-9. mai
- Deltatt på kurs i akademisk engelsk 1-2 desember
- Veiledning i enkeltsaker for JURK

**JO STIGEN**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

Virksomheten i 2004

Doktoravhandlingen nærmer seg levering, og mesteparten av 2004 har vært viet denne. I perioder har jeg isolert meg på UB. Jeg har også hatt pappaperm. Det har likevel blitt dybdestudier i folkerett og nasjonal/internasjonalt strafferett. Vi har nå et godt faglig miljø for internasjonal strafferett. Faget "International Criminal Law" ble holdt første gang vår 2004 - en umiddelbar suksess som har generert mange studenthenvelser. Jeg skriver også lærebok i internasjonal strafferett. Jeg har holdt foredrag (som i Haag) og gjesteforelesninger (som i Lund) samt medie-opptredener. Det siste tar litt tid, men følger vel med det å være en av få "eksperter" på et felt i rivende utvikling.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- internasjonal strafferett
- sivilprosess
- strafferett
- folkerett
- rettssakskurs
- komparativ rett (norsk-amerikansk sommerskole)
- studentveiledning
- plenumsgjennomgang fakultetsoppgaver

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

Kursvirksomhet:

- Lund: International Criminal Law; master i folkerett
- sensor ved Universitetet for miljø- og bovitenskap (UMB)
- kurs i alminnelig rettslære (UMB)
- kurs i forvaltningsrett (UMB)
- jordlovens delingsforbud (UMB)

- overføring av landsbrukseiendommer (UMB)

Foredrag:

- Trondheim: Dommermøtet 2004; Dommerforeningen
- Haag: Kompetanseutvalget for dommere: Innføring i internasjonal strafferett
- International criminal law seminar, Oslo
- Hvilken betydning har internasjonal strafferett for norske soldater i internasjonale oppdrag? Forsvarets humanitærrettsseminar
- Hvilken rolle vil Den internasjonale straffedomstol spille? (Bokkafe)
- Hvordan skal internasjonale forbrytelser straffeforfølges? (Onsdagsdebatten)
- Justice or peace in the aftermath of human rights atrocities? Peace and conflict seminar; UiO
- National and international level of prosecution; UiO 2004
- The Principle of Complementarity - an Analysis of Article 17 of the Rome Statute; Human Rights, Peace and security in EU foreign policy; SMR

TV, radio, avis:

- "Blir rettssaken mot Saddam Hussein rettferdig?", Dagsrevyen i NRK, 01.07.2004
- "Begår amerikanske soldater krigsforbrytelser i Irak?", NRK Søndagsavisen, 21.11.04
- "Fangebehandlingen i Abu Ghraib, Irak", NRK Dagsnytt 18, 14.04.04
- "Hvorfor straffer vi?", NRK Søndagsavisen 22.08.04
- "Amerikanske krigsforbrytelser i Irak?", NRK 16.30-nyhetene, 25.05.04
- "Muslimsk hodeplagg forbudt i Tyrkia", NRK 07.00-nyhetene 02.07.04
- "Kan straffeloven anvendes på folkemord?" NRK Her og nå 02.07.04
- "USAs straffeforfølgning av sine krigsforbrytere" NRK 16.30-nyhetene 20.08.04
- "Den internasjonale straffedomstolen", Radio Nova
- "Forsvaret av Saddam Hussein" Dagbladet 14.07.04

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Kant-symposiet 2004, UiO
- Peace and security in EU foreign policy; SMR
- Fredsforskningsseminar, UiO
- Forsvarets humanitærrettsseminar, Oslo

**ULF STRIDBECK**

jur. dr., professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004:

Jeg har bl.a. deltatt i en nordisk forskergruppe om muntlighet ved domstol, i Nordic Network for Research on Psychology and Law (NNPL), i en forskergruppe om avhør av barn (sammen med K. Lønnum og C. Thoresen, m.fl.) og i et prosjekt om hvitvasking (sammen med Jon T. Johnsen). Dessuten ar jeg arbeidet med et okprosjekt om gjenopptakelse (sammen med Knut Erik Sæther)

## b) Publikasjoner:

- 4 ganger pr år leder i Tidsskrift for Strafferett

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Strafferett
- Veiledning av stipendiater

**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Varamedlem av instituttrådet ved IOR

**4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Leder for Justisdepartementets arbeidsgruppe om prostitusjonslovgivning: Rapport Sexkjøp i Sverige og Nederland – reguleringer og erfaringer (JD Rapport 2004)

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Juristenes Utdanningscenter, Avhør av barn, JUS
- Veiledning, hovedfagsoppgave i psykologi, UiO (Vitnepsykologi)
- Sensur, hovedfagsoppgave i psykologi, UiO (Vitnepsykologi)

- Sexkjøpskriminalisering, Det Nordiske Kriminalistmøtet, Helsingfors og i andre fora

#### **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Wadahl-seminaret (årlig strafferett/prosess-seminar for jusstudenter), januar 2004 (faglig ansvarlig)
- Nordisk Workshop i strafferett, Oslo 7-9 mai 2004 (arrangør)
- Nordiskt nätverk i rättspsykologi, Göteborg, 28. mai 2004
- Nordisk kriminalistmøte, Helsinki 10 -12 juni 2004 (ordförande, session)
- Nordiskt nätverk i rättspsykologi, Oslo 11-12 november 2004 (arrangør)

#### **7. Annen virksomhet**

- Leder, Den Norske Kriminalistforeningen
- Fagansvarlig for Wadahlseminaret
- Hovedredaktør for Tidsskrift for Strafferett, Gyldendal Akademisk
- Medlem av fagutvalget for strafferett og straffeprosess, Juristenes Utdanningscenter
- Tillitsvalgt, Forskerforbundet



**ASLAK SYSE**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004

Jeg har dette året arbeidet med grunnlaget for og innholdet i faget velferdsrett, tvang psykiatri og rettspsykiatri, herunder rettslige spørsmål knyttet til mennesker med funksjonshemming og psykiske lidelser (anorexia), diverse helserettslige spørsmål, herunder pasienters rettsstilling, retten til helsehjelp, prioriteringsspørsmål og samtykkeproblemer mv. Videre har jeg arbeidet med erstatningsrettslige spørsmål, og da mest vedr. pasientskader.

## b) Publikasjoner:

- Pasientrettighetsloven med kommentarer, 2. utg., Gyldendal Akademisk, 419 s.
- Psykisk helsevernloven med kommentarer, Gyldendal Akademisk, 260 s.
- Bokmelding: Lotta Westerhäll: Den sterke statens fall?, TfR s. 256-263
- Helserettslige dommer siden 1985, i Lov og Rett 2004, s. 387-439
- Ulovlig i Norge – og uten menneskerettigheter?, Lov og Rett 2004, s. 577-578
- (sammen med Asbjørn Kjønstad:) Velferdsrett III. Doms- og materialsamling, 4. utg., Gyldendal Akademisk
- (sammen med Reidun Førde:) Pasientrettigheter og prioriteringer, kronikk i Dagens Medisin, 25. mars 2004
- Gjennom året hatt månedlige kommentarartikler i fagbladet Embla (red. Vibeke Liane), se nr. 1 til 12 for 2004, om juridiske og etiske problemer ved tjenesteyting.
- Lovsamling for helse- og sosialsektoren 2004-2005 (red.), Gyldendal Akademiske 2004.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger i innføring og metode (off.rett grunnfag)
- Forelesninger og kurs i velferdsrett (off.rett grunnfag)
- Forelesninger helserett spesial- og valgfag
- Veiledning diverse avhandlingsskrivende studenter

**4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Leder av lovutvalg som utreder rettslige virkemidler å bedre rettsstillingen til funksjonshemmede i Norge, oppnevnt november 2002, avgir utredning i april/mai 2005.
- Medlem av Steriliseringsrådet, i henhold til steriliseringsloven

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Forelest om rettssikkerhet og bruk av tvang i behandling ved Det medisinske fakultet, UiO, og ved ulike høyskoler, kommuner og institusjoner
- Forelest om ulike helse- og sosialrettslige tema ved kurs arrangert av Advokatforeningen, Juristenes Utdanningssenter, Den norske lægeforening, og enkelte andre
- En del undervisning om aktuell helselovgivning ved sykehus, poliklinikker mv.

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- KROM-seminar jan. 2004
- Studieturer Australia, USA og Canada, Irland om funksjonshemmedes rettsstilling. Til Genève og Brussel om håndheving vedr. samme.
- Nasjonale kongresser om helserettslige og trygderettslige spørsmål

**7. Annen virksomhet**

- Medlem av den norske redaksjonen i tidsskriftet *Retfærd*
- Medlem av redaksjonsrådet i *Tidsskrift for Velferdsforskning*
- Medlem av Trygdedirektørens råd for trygdepolitiske spørsmål
- Varamedlem for nestleder i Pasientskadenemnda med en del møtevirksomhet

## CAROLINE TAUBE

jur.dr., post doc.

### 1. Forskningsvirksomhet

#### a) Virksomhet i 2004:

Året har ägnats åt konstitutionellrättsliga studier av olika slag. Under en forskningsvistelse i Berkeley 24/2-12/3 har jag studerat amerikansk rätt och mer specifikt Kaliforniens folkomröstningsinstitut. Därefter har jag framförallt fokuserat på norska konstitutionella spörsmål. Dels har det varit ett led i förberedelserna inför såväl forskning (särskilt om normkontroll och grundlagsändringar) som undervisning, dels har det utgjort en del av arbetet med en utredning för Kommunal- og regionaldepartementet om bindande kommunala folkomröstningar. Två artiklar angående svenska konstitutionella frågeställningar har även avslutats (se publikasjoner).

#### b) Publikasjoner i 2004:

- "Judicial review of legislation. A comparison of Estonia, Latvia and Lithuania" in K. Hobér (ed.) *The Uppsala Yearbook of East European Law 2003* Wildy, Simmonds & Hill Publishing, London 2004, pp. 53-90
- "Constitution et élections: Suède" i *Annuaire Internationale de Justice Constitutionnelle XIX 2003*, Paris/Aix-en Provence 2004, s. 512-518
- "Regeringsformen: positiv rätt eller redskap för rättshaverister?" i E. Smith och O. Petersson (red.) *Konstitutionell demokrati* SNS förlag, Stockholm 2004, s. 42-70
- "System för lagstiftningskontroll" i E. Smith och O. Petersson (red.) *Konstitutionell demokrati* SNS förlag, Stockholm 2004, s. 205-232
- "Lokala bindande folkomröstningar", Institutt for offentlig retts skriftserie nr. 15/2004 (67 s)

### 2. Undervisning ved Det juridiske fakultet

- Statsrett, rettskilder, sensur på "Introduction to the Norwegian legal system"

#### **4. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Medlem av Demokratifinansieringsutvalget, se NOU 2004:25 (partifinansiering, politisk fjernsynsreklame)
- Utredning av de rättsliga förutsättningarna för bindande kommunal folkomröstning för Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) (permission för detta ändamål 15/4-15/9)

#### **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Gästföreläsare vid Institutionen för östeuropastudier, Uppsala 19. mars
- Gästföreläsare vid Litauens Juridiska universitet, Vilnius 25. oktober
- Föredrag vid kommunalavdelningen, KRD, 26. oktober
- Föredrag på konferanse om "Constitutional traditions in countries of the Baltic Sea area", Københavns universitet 8. maj
- Föredrag på Jörgen Westerståhl-seminariet "Den fördömda författningen", Göteborgs Universitet 30. november

#### **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- IACL:s världskongress i konstitutionell rätt, Santiago 12.-16. januar
- "Earl Warren and the Warren court: A fifty year retrospect", Berkeley 27.-28. februar
- Nordiskt seminarium i konstitutionell rätt, Uppsala 29.-30. april
- Seminar « Justice constitutionnelle, justice ordinaire, justice supranationale: à qui revient la protection des droits fondamentaux en Europe ? », Aix-en-Provence 17.-18. september

#### **7. Annen virksomhet**

- Regional rapportör till International Journal of Constitutional Law (I-CON)

**RUNAR TORGERSEN**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomheten i 2004:

Jeg har hovedsakelig arbeidet med min PhD-avhandling om bevisføringsforbud.

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Kurs i strafferett på profesjonsstudiets fellesdel, tredje
- Kurs i straffeprosess på profesjonsstudiets fellesdel, tredje semester
- Skrivekurs på profesjonsstudiets fellesdel, tredje semester

**5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Foredrag om dolus eventualis i norsk rett på lærermøte for nordiske strafferettslærere, 26.-28. august 2004, Sandbjerg Gods i Danmark, i regi av Universitetet i Århus

**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- Ruhrgas-colloquium: "The Harmonization of Criminal Law in Europe", 20.-21. februar 2004, Bergen
- Nordisk Workshop i strafferett, 7.-9. mai 2004, Oslo
- Sliråseminaret, 23.-25. april 2004, Finse (strafferettsseminar)
- Alle obligatoriske Ph. D-seminarer

**KEN UGGERUD**

førsteamanuensis

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

Høsten 2004 ble jeg førsteamanuensis ved Institutt for offentlig rett, med plikt til å drive forskningsbasert undervisning innenfor de obligatoriske fagene folkerett, menneskerettigheter, juridisk metode og til dels EØS-rett. I den forbindelse har jeg startet et arbeid knyttet til diskrimineringsproblematikken, som også utgjør det sentrale materiellrettslige feltet i faget menneskerettigheter til 2. avdeling på masterstudiet. Ellers har også 2004 har vært arbeidet med min doktoravhandling. I tillegg kommer artikler innenfor ulike temaer, som utgis i 2005.

## b) Publikasjoner:

- Arbeidsbok i menneskerettigheter (Cappelen Akademisk Forlag 2004) (redaktør, sammen med Njål Høstmælingen, Robert Lund og Anders Stenbrenden)

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Koordinator (fra og med høsten 2004), spesialfagsavhandlinger, offentligrettslige fag
- Veiledning, flere spesialfagsavhandlinger
- Sensor, skriftlig og muntlig profesjonsstudiet samt spesialfag menneskerettigheter

**3. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Deltakelse i møter/ tilbakemeldinger i forbindelse med Ot.prp. om etnisk diskriminering, KRD

**CHRISTINA VOIGT**

stipendiat

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004:

I 2004 har jeg hovedsakelig jobbet med kapittel 2 av avhandlingen min, som tar utgangspunkt i konfliktpotensialet mellom Kyoto-protokollen og internasjonal handelsrett. Jeg har undersøkt ulike berøringspunkter mellom de to områdene og funnet en del potensielle normative konflikter. Denne delen er essensiell for min avhandling, som videre undersøker muligheter til å løse disse konfliktene. For å få mer innspill til dette kapittelet og teste argumenter som jeg presenterer der dro jeg til Washington, D.C., hvor jeg jobbet sammen med Donald Goldberg og Glenn Wisner ved Center for International Environmental Law, som har publisert i dette feltet. Jeg benyttet også anledningen til å få innspill fra Jake Werksman, UNDP, og Prof. Nicholas Robinson, Pace University, NY, hvor jeg også holdt et foredrag.

## b) Publikasjoner:

- "Year in Review, Germany", 14 Yearbook of International Environmental Law (YbIEL) 2003, Oxford University Press, 2004, 462-467
- Book review: "Conflicts in International Environmental Law by Rüdiger Wolfrum und Nele Matz and Methods of Resolving Conflicts between Treaties by Seyed Ali Sadat-Akhavi", Vol. 15 European Journal for International Law (EJIL) Number 5, 2004, 1067-1071
- "*Conflicts in International Environmental Law and the Potentialities of Environmental Principles*", <http://www.esil-sedi.org/english/papers.html> (European Society of International Law)
- "Forholdt mellom klima- og handelsrett", <http://program.forskningsradet.no/samstemt/>

**3. Deltakelse i lovgivningsarbeid o.l.**

- Høringsnotat til Miljøverndepartementet, Lovutkastet til lov om kvotehandel i Norge, juni 2004

#### 4. Undervisning ved Det juridiske fakultet

- Forelesninger i International Environmental Law
- Forelesninger i Public International Law

#### 5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet

- Fordypningskurs i folkerett, forelesninger på Lund University, Sverige:
- 05.02. International Environmental Law: I. Introduction and II. Principles and Concepts
- 06.02. International Environmental Law: III. Protection of the Marine Environment and IV. Loss of Biodiversity and Climate Change
- Foredrag og diskusjon: "*Climate and Trade*", Pace University, Center for Environmental Legal Studies, Environmental Law Society, New York, 09.03.2004
- Foredrag og diskusjon: "*Climate and Trade*", Center for International Environmental Law, Washington, D.C., 07.04.2004
- Foredrag: "*Climate and Trade*", NELN/NorFA seminar "Economic Measures in Environmental Law", 28.-30.2004., Aarhus, Danmark
- Foredrag: "*Conflicts in International Environmental Law and the Potentialities of Environmental Principles*" Inaugural Conference for the European Society of International Law (ESIL), 13.-15.2004., Florence, Italy
- Foredrag: "Protection of Biological Diversity and Conflicts in International Environmental Law", Nasjonalt Miljørettsseminar (NFR), Tromsø, 13.-15.06. 2004
- Foredrag: "*Forholdt mellom klima- og handelsrett*" RENERGI/SAMSTEMT (NFR) seminar, 8.-9.11. 2004, Lillestrøm
- Miljørettslunsj (IOR) (innledninger)
  - 16.04. Rapport USA opphold
  - 06/2004, EU-Emissions Trading Directive
- Folkerettslunsj (IOR) (innledninger)
  - 02.06. Conflicts of Treaties in International Law
  - 25.11. Non-Compliance Mechanisms in International Law



**6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- "International Investment Law Developments", Universität Halle, Tyskland, 15.-17.01.2004
- "Climate Policy for the 21st Century", John Hopkins University, Center for Transatlantic Relations, Washington, D.C., USA, 26.02.2004
- "Prior Informed Consent as an Emerging Principle of International Law", American University, Washington, D.C., USA, 02.03.2004
- "Trade and Freedom", seminar med James Bacchus, Former President of the WTO Appellate Body, Ronald Reagan Building, Washington, D.C., USA, 18.03.2004
- "Meeting the long-term fiscal challenges of Global Warming", Johns Hopkins University, Washington, D.C., USA, 22.03.2004
- NELN/NorFA seminar "Economic Measures in Environmental Law", Aarhus, Danmark, 28.-30.03.2004
- Annual Conference of the American Society of International Law, L'Enfant Plaza Hotel, Washington, D.C., USA, 01.-03.04.2004
- Inaugural Conference for the European Society of International Law, Florence, Italy, 13.-15.05.2004
- SAMSTEMT/RENERGI "Energi, miljø og teknologi – samspill i energi- og klimapolitikken", Lillestrøm, Norge, 8.-9.11.2004
- 10th Conference of the Parties to the UNFCCC, Buenos Aires, Argentina, 06.-17.12.2004

**7. Annen virksomhet**

- Administrative Secretary of the Yearbook of International Environmental Law (YbIEL)

**FREDERIK ZIMMER**

dr. juris, professor

**1. Forskningsvirksomhet**

## a) Virksomhet i 2004

Har skrevet en del artikler og rapporter, samt påbegynt ny utgave av lærebok i skatterett.

## b) Publikasjoner i 2004:

- Høyesterettsdommer i skattesaker 2003 . Skatterett : tidsskrift for skatt og avgift 2004 ( 3):271-291
- Høyesterettsdommer i skattesaker 2003. Skatterett : tidsskrift for skatt og avgift 2004 (4):341-366
- Lokal beskatning - juridisk generalrapport [Paper uten foredrag]. Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd, årlig seminar 28.10.2004-29.10.2004
- Skattereformen i Norge. Svensk skattetidning 2004 (9):581-594

**2. Undervisning ved Det juridiske fakultet**

- Forelesninger i skatterett 1 og 2
- Veileder for stipendiat Harald Hauge
- Veiledet flere studentavhandlinger

**3. Deltakelse i universitets- og forskningsrådsutvalg**

- Medlem Programstyret for mastergrad i rettsvitenskap (PMR)
- Medlem av utvalg (nedsatt av rektor) til å vurdere kriteriene for tildeling av æresdoktorgrad (leder Turid Karlsen Seim)

**4. Deltagelse i lovgivningsarbeid og lignende**

- Leder av overligningsnemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter.

## **5. Faglige foredrag, opplysningsvirksomhet, undervisning utenom fakultetet**

- Forelesning for Skatteøkonomisk avdeling i Finansdepartementet om internasjonale utfordringer i skatteretten (Kleivstua 20. januar)
- Forelesning i for ansatte i Skattedirektoratet og EØS-avtalen og norsk skatterett (18. februar)
- Forelesninger i internasjonal skatterett (fire timer) ved Høyere revisorstudium ved NHH (23. februar og 3. november)
- Forelesning om underskudd i skatteretten for ansatte ved Oslo ligningskontor (22. april)
- Forelesning om forslaget til skattereform på konferanse arrangert av NHO (26. april)
- Innledning på seminar i Stortingets finanskomite om forslaget til skattereform (5. mai)
- Forelesning om tre emner innen internasjonal skatterett på kurs i Island (29. juni – 1. juli)
- Innledning om regjeringens forslag til skattereform ved seminar i regi av den norske avdeling av International Fiscal Association (13. oktober)
- Innledning om deler av regjeringens forslag til skattereform på seminar i regi av Juristenes utdanningscenter, og medlem av panel (14. oktober).
- Foreleser (sammen med advokat Geir Brynildsen) på kurs i Grunnleggende skatterett i regi av Juristenes utdanningscenter (21.-22. okt.).
- Medlem av panel på seminar om EØS og norsk skatterett i regi av advokatfirma BAHHR (10. nov.)

## **6. Deltakelse i konferanser, kongresser, seminarer**

- European Association of Tax Law Professors, konferanse i Paris om skatter og EF-rett (3.-5. juni)
- International Fiscal Associations kongress i Wien (5.-9. September)
- Nordisk skattevitenskapelig forskningsråds seminar på Lysebu om lokale skatter (27-28. okt.); skrev også juridisk generalrapport til seminaret.

## **7. Annen virksomhet**

- Medlem av bedømmelseskomite for PhD-avhandling i skatterett ved Syddansk Universitet, kampus Kolding (Inge Langehave Jeppesen: Skatteretlig periodisering, forsvar 24. juni)
- Medlem av bedømmelseskomite for professorat i skatterett ved Syddansk Universitet (tre søkere)
- Medlem av bedømmelseskomite for dr. juris-grad ved Københavns Universitet, Henrik Dam: Rette Indkomstmottager (disputas i 2005)
- Medlem av bedømmelseskomite for professorat i skatterett ved Københavns Universitet (to søkere), fortsetter i 2005.
- Formann Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd.
- Medlem av Permanent Scientific Committee og formann Research Subcommittee i International Fiscal Association.
- Fagredaktør for skatte- og avgiftslover i Norsk lovkommentar
- Medlem av det norske styret for Fondet for dansk-norsk samarbeid
- Medlem av styret for Lindemans Legat
- Medlem av styret for stiftelsen Sat Sapienti
- Medlem av rådet for Dronning Sonja internasjonale musikkonkurranser

## **DEL III**

### **VEDLEGG**



## Vedlegg 1

### Reglement for Institutt for offentlig rett

Vedtatt av instituttrådsmøtet 27. nov 2003  
godkjent av Det juridiske fakultet 15. des. 2003

#### § 1 Instituttets organer

Instituttet skal ha:

1. Et instituttråd
2. En instituttleder
3. En nestleder
4. En administrasjon ledet av kontorsjefen

#### § 2 Instituttrådet

##### § 2.1 Instituttrådet's saksområde

Instituttrådet skal uttale seg om:

- overordnede planer, prinsipper og prioriteringer for virksomheten
- langtidsplaner, med særlig vekt på strategi for forskning, utdanning og formidling • årsplan og budsjett
- regnskap og årsrapport
- instituttets interne organisering i avdelinger, faggrupper eller lignende, innenfor de rammer som er gitt av overordnet organ

##### For øvrig skal instituttrådet:

- legge fram for fakultetet forslag til valgkomité for valg av instituttleder og nestleder

Instituttleder innkaller instituttrådet med minst 1 ukes varsel. Med samme frist kan en femtedel av instituttrådets medlemmer kreve at instituttrådet innkalles, med begrunnet fremstilling av den sak som kreves behandlet.

### **§ 2.2 Sammensetning**

Instituttrådet skal ha elleve medlemmer:

Instituttleder

Nestleder

3 fast vitenskapelig ansatte

2 midlertidig vitenskapelig ansatt

2 teknisk/administrativt ansatte

2 studenter

Instituttleder leder instituttrådets forhandlinger. I instituttleders fravær leder nestleder forhandlingene.

### **§ 3 Valg**

Valgperioden til instituttrådet er fire år for representanter for de vitenskapelig ansatte og for de teknisk- og administrative ansatte. For de midlertidig vitenskapelig ansatte er valgperioden to år. For studentrepresentantene er valgperioden ett semester.

- Instituttleder og nestleder velges i samsvar med nærmere fastsatte regler vedtatt av universitetsstyret
- Studentrepresentantene velges av studentene på grunnlag av UiOs valgeregler
- Vitenskapelig ansatte og representanter for det teknisk-administrative personalet velges av de grupper de utgår fra, i samsvar med nærmere fastsatte regler.
- Det velges tre vararepresentanter for de fast vitenskapelig ansatte, to vararepresentanter for de teknisk/administrativt ansatte og to vararepresentanter for studentene, samt en vararepresentant for de midlertidig vitenskapelig ansatte.



En representant eller vararepresentant fratrer hvis vedkommendes tilknytning til gruppen eller fakultetet opphører.

#### **§ 4 Instituttleder**

Instituttlederen er instituttets øverste leder, og leder instituttets virksomhet innenfor rammer satt av universitetsstyret, fakultetets planer, instruksjoner fra dekan og under tilbørlig hensyn til instituttrådet anbefalinger.

Instituttlederen er leder av instituttrådet. Instituttlederen har ansvar for å utarbeide saksframlegg med forslag til uttalelse i de saker som instituttrådet skal uttale seg om (jf. § 2).

Instituttlederen har ansvar for utadrettet nettverksbygging, informasjon og kontakt med eksterne samarbeidspartnere.

Instituttlederen kan pålegges oppgaver for fakultetet.

#### **§ 5 Stedfortreder for instituttleder**

Nestleder i instituttrådet er instituttleders stedfortreder.

#### **§ 6 Innstillingsutvalg**

Instituttleder kan etablere et eget innstillingsutvalg for behandling av de vitenskapelige stillinger som fakultetet har tilsetningsmyndigheten for.

#### **§ 7 Kontorsjef**

Kontorsjefen ivaretar ledelsen av instituttets administrative og forvaltningsmessige arbeid i samråd med og i henhold til delegasjon fra instituttleder.

#### **§ 8 Ikrafttreden**

Dette reglement trer i kraft 1. januar 2004.



## Vedlegg 2

### INSTITUTT FOR OFFENTLIG RETTS BIBLIOTEK RAPPORT 2004

Tallene er samlet for Institutt for offentlig retts bibliotek og Rettshistorisk samling.

UTLÅN	(inkl. utsendte kopier)	7571
	Antall purringer	3691
	Antall erstatningskrav	4
INNLÅN	Utsendte bestillinger	585
	Mottatte innlån og kopier	499
MOTTATTE BESTILLINGER		1583
KATALOGISERTE bind		978 b.
TILVEKST i antall bind		
	Bøker	957 b.
	Periodika	284 b.
PERIODIKA I LØPENDE ABONNEMENT		284
MAGASINERING		343 b.
REGNSKAPSTALL IOR	Annum (totalt)	817.552,-
	Abonnement	475.351,47
	Bøker	317.374,08
	Kopier	543,75

Databaser	673,-
Innbinding	23.609,60

**BEMANNING**

Randi Halveg Iversby, leder (permisjon 01.09.04-31.08.05)

Beate Heilemann, hovedbibliotekar

Bård Tuseth, universitetsbibliotekar (deltid)

Mari Kjellevoid Brygfeld, studenthjelp, 8 t pr. uke

Karen Danbolt, hovedbibliotekar, vikarierende leder

Karen Danbolt, 11.02.20

## Vedlegg 3

### Økonomisk oversikt for 2004

<b>Inntekter</b>	<b>Budsjetterte</b>	<b>Regnskap</b>
Overførte saldo fra 2003	402828	402828
Overført til Master-programmet	360921	360921
Bevilgning 2004 drift	1787000	1814500
Bevilgning Jahre-fondet		120000
"    Master-programmet	218666	218666
Salgsinntekter	30000	25501
Overhead	629755	741606
Seminarstøtte Lovsamlingsfondet	115000	85000
Annen støtte Lovsamlingsfondet		29450
Trykkestøtte	<u>75000</u>	142301
Ekstrabev. Master		170000
Startpakke Hennum		40000
Bevilgning Losby-seminaret		40000
Andre inntekter		<u>26410</u>
Totale inntekter	<b>3619170</b>	<b><u>4217183</u></b>

<b>Utgifter</b>	<b>Budsjettert</b>	<b>Regnskap</b>
Bibliotek	820000	817552
Lønn	40000	17003
EDB	266000	248379
Kontorteknisk utstyr	90000	0
Inventar	50000	8604
Kontorrekvisita	110000	96210
Representasjon/møter	35000	40035
Kopiering	50000	99364
Kurs/seminar	120000	118726

Drift ansatte	250000	277946
Drift stipendiater	120000	147838
Skriftserien	40000	121665
Øvrige driftsutgifter	30000	37292
Stimuleringsmidler	70000	21491
Master	580000	414957
Inndragning overhead	50000	41000
Faglig-vitenskapelige. reiser	180000	81963
Gjesteforelesere	37000	57905
Lønn vit.ass-er	521000	477421
" dørvakter	<u>160000</u>	<u>166832</u>
<b>Totale utgifter</b>	<b>3619000</b>	<b>3292183</b>
Overført til 2004		925000
		<b><u>4217183</u></b>

Av kr 925 000 som overføres er kr. 334 630 øremerket

Master-programmet i Public International Law